

657/497.1
(094.5)

ZBIRKA FINANSIJSKOG ZAKONODAVSTVA Sv. 1

UREDJA

O DRŽAVNOM RAČUNOVODSTVU

BEOGRAD.
1941

»FIN« IZDAVAČKO PREDUZEĆE ZA FINANSIJSKU SLUŽBU, ZAKONODAVSTVO I NAUKU

CENA 15.- DIN.

~~Документарни инвентар бр.~~
1. Јануара 1942 год.
~~Београд~~

2448

UREDBA

O

DRŽAVNOM RAČUNOVODSTVU

B E O G R A D / 1 9 4 1
„FIN“ IZDAVAČKO PREDUZEĆE

»F I N«
IZDAVAČKO PREDUZEĆE

za finansijsku službu, zakonodavstvo i nauku
Avalска ul. 6/I - BEOGRAD - Pošt. hah 991
Račun Poštanske štedionice 61-080

Jur. br.
38862

Za štampariju »Z O R A« Kosmajska 24 — Telefon 25-920
Josip Klimpl, štampar, Bože Jankovića ulica br. 18.

UREDJA O DRŽAVNOM RAČUNOVODSTVU

UVODNE ODREDBE

§ 1

Državno računovodstvo obuhvata:

- 1) izradu i izvršenje državnog budžeta;
- 2) polaganje računa o državnim rashodima i prihodima, o stanju državne imovine i o stanju, rashodima i prihodima državnih fondova i zaklada, kao i posovanje državnih blagajna;
- 3) zaključivanje ugovora i pogodaba koji za državu povlače rashode ili daju prihode;
- 4) upravljanje i rukovanje držaynom imovinom i imovinom državnih fondova i zaklada;
- 5) posovanje samostalnih državnih ustanova; i
- 6) kontrolu nad prednjim radnjama.

§ 2

(1) Državno računovodstvo stoji pod vrhovnom upravom i nadzorom ministra finansija, ukoliko to odredbama ove uredbe nije drugčije određeno.

(2) Ministar finansija propisuje i odobrava pravilnike i uputstva kao i knjige i obrasce za jednoobrazno vodenje poslova iz § 1 kod svih ministarstava i drugih državnih nadleštava, samostalnih državnih ustanova i državnih fondova i zaklada.

§ 3

Sva državna nadleštva i samostalne državne ustanove koje upravljaju državnom imovinom, ili vrše rashode, ili prikupljaju prihode u ime države, kao i državni fondovi i zaklade, dužni su stalno izveštavati ministra finansija o tim poslovima, a po uputstvima i naredenjima koja on izdaje.

§ 4

Za sve državne službenike, kojima su povereni računski ili blagajnički poslovi kao i za sve rukovaće državnom imovinom važe disciplinski propisi koji važe za službenike Ministerstva finansija.

§ 5

Rad svih organa koji vrše službu državnog računovodstva podleži vrhovnom nadzoru Glavne kontrole po odredbama Zakona o glavnoj kontroli, ukoliko ovom uredbom nije drugčije određeno.

§ 6

Svi naredbodavci, računopolagači, rukovaoci, kao i svi ostali državni organi, koji učestvuju u izvršenju ove uredbe odgovaraju po Zakonu o glavnoj kontroli za štetu koju budu državi pričinili. Kao šteta za državu smatraju se i svi iznosi koji budu isplaćeni protivno odredbama § 50 stav 1.

GLAVA I — DRŽAVNI BUDŽET

1 Osnovne odredbe

§ 7

(¹) Državnim budžetom se za vreme od jedne godine dana predviđaju, prethodno odobravaju i prethodno raspoređuju svi državni rashodi i prihodi.

(²) Izuzetno, samo u slučajevima predviđenim ovom uredbom, mogu postojati državni rashodi i prihodi van onih koji su odobreni državnim budžetom, ali i oni moraju biti pokazani u državnom završnom računu.

(³) Državni budžet mora biti javan i činiti jednu celinu.

§ 8

(¹) Vreme za koje se predviđaju, odobravaju i raspoređuju državni rashodi i prihodi zove se budžetska godina. Ona počinje 1 januara, a svršava se 31 decembra iste godine.

(²) Vreme za koje se svi računi o rashodima i prihoda jedne budžetske godine moraju zaključiti zove se računska godina. Ona počinje kada i budžetska godina, a traje tri meseca duže.

§ 9

(¹) Državni budžet odobrava Narodno predstavništvo.

(²) Ministar finansija podnosi predlog budžeta sa svojim ekspozeom Narodnoj skupštini najdalje za mesec dana od dana njenog sastanka u redovan saziv.

(³) Budžet se odobrava po partijama.

(⁴) Narodna skupština ne može predložene partije uveljavati, a može ih smanjivati i izostavlјati.

(⁵) Ako novi budžet ne bude odobren do 1 januara mogu se zakonom odobravati dvanaestine za jedan ili više meseci.

(⁶) Ako je Narodna skupština raspuštena pre nego što je budžet odobren, budžet istekle budžetske godine produžuje se ukazom za četiri meseca. Ako se u tom roku budžet ne odobri, može se budžet protekle godine ukazom produžiti do kraja nove budžetske godine.

§ 10

Državni budžet se sastoji iz finansijskog zakona i predračuna rashoda i prihoda.

§ 11

(¹) Finansijski zakon sadrži odredbe koje se tiču državnih rashoda i prihoda predviđenih u predračunu kao i državnog gazdinstva uopšte.

(²) Finansijski zakon mora sadržavati odredbe kojima se:

1) određuje za koju se budžetsku godinu budžet donosi;

2) odobrava ukupan iznos rashoda i prihoda i utvrđuje njihova razlika;

3) predviđa način pokrića predračunskog manjka (§ 34), i

4) određuje najveći iznos blagajničkih bonova i zapisa u smislu §§ 105 i 107.

(³) Ako se finansijskim zakonima odobrava jedan rashod, mora se njime predvideti i pokriće toga rashoda.

(⁴) Po isteku budžetske godine prestaju važiti sve odredbe finansijskog zakona.

(⁵) Izmene i dopune postojećih zakona kao i uredbe, pravilnici i ugovori doneti odnosno zaključeni na osnovu ovlašćenja finansijskog zakona ostaju na snazi i po isteku budžetske godine u kojoj je ovlašćenje dato, ali je za njihove docnije izmene potrebno donošenje novog zakona odnosno novog zakonskog ovlašćenja.

§ 12

Finansijskim zakonom ne može se unapred činiti raspored viška (suficita) koji bi se predviđao u predračunu rashoda i prihoda. Isto tako finansijskim zakonom ne može se činiti raspored viška prihoda koji budu ostvareni preko predračunom predviđenih prihoda, niti raspored ostvarenih ušteda po budžetu, ukoliko ovom uredbom nije drukčije određeno.

§ 13

U slučaju da se odobre dvanaestine ili produži važenje budžeta (§ 9 stav 5 i 6) važe samo one odredbe dotadanjeg finansijskog zakona za koje se u zakonu odnosno ukazu označi da ostaju na snazi, a njihovo važenje prestaje saobrazno § 11 stav 4 po isteku vremena za koje su dvanaestine odobrene, odnosno za koje je važenje budžeta produženo.

§ 14

(¹) Svi rashodi i prihodi državni, ma po kome osnovu postojali i makakve vrste bili, moraju se uneti u predračun rashoda i prihoda državnog budžeta.

(²) U predračunu rashoda i prihoda državnog budžeta rashodi i prihodi predviđaju se u bruto iznosu.

§ 15

(¹) Rashodi i prihodi u predračunu izlažu se po razdilima, glavama, partijama i pozicijama. Iznosi pozicija zbiraju se u iznose partija.

(²) U predračunu rashoda i prihoda partije se označuju neprekidnim rednim brojevima od početka do kraja predračuna.

(³) Svaka partija sadrži rashode odnosno prihode samo jedne iste vrste. Partije se dele na pozicije koje se ne mogu dalje rasčlanjivati.

§ 16

(¹) Rashodi koji se rasporeduju u predračunu rashoda dele se na: redovne, neredovne i investicione.

(²) Redovni rashodi služe za podmirenje stalnih državnih potreba neophodnih za obezbeđenje pravilnog toka celokupnog državnog gazdinstva u toku jedne godine, bilo da se ovi rashodi pojavljuju svake godine ili periodično. Redovnim rashodima smatraju se i svi oni rashodi na koje je država obavezna zakonom, ugovorom ili izvršnom presudom.

(³) Redovni se rashodi dele na lične i materijalne. U lične rashode ulaze oni rashodi koji potiču iz zakonskih propisa kojima su regulisane prinadležnosti državnih službenika i primanja ostalih državnih platežnika. U materijalne rashode ulaze oni rashodi koji služe za pribavljanje stvari i drugih sretstava potrebnih za obezbeđenje redovnog državnog poslovanja, kao i izdaci na radničke nadnice.

(⁴) Neredovni su oni rashodi koji služe za podmirenje povremenih državnih potreba po slobodnoj oceni naredvodavca.

(⁵) Investicioni su oni rashodi kojima se uvećava vrednost državne imovine u nepokretnim i pokretnim nepotrošnim stvarima.

(⁶) Bliže odredbe o podeli rashoda, prema načelima izloženim u prethodnim stavovima, propisuje ministar finansija svake godine uputstvima za sastav predloga državnog budžeta.

§ 17

(¹) Iznosi do kojih se predračunom predviđeni rashodi mogu angažovati (§ 40) pretstavljaju kredite otvorene za podmirenje odnosnih državnih potreba.

(²) U zasebnom razdelu predračuna rashoda predviđa se budžetska rezerva koja služi kako za povećanje predviđenih rashoda koji se u toku izvršenja budžeta pokazuju kao nedovoljni, tako i za podmirenje rashoda koji se u predračunu nisu mogli predvideti. U prvom slučaju ova se rezerva zove „budžetska rezerva za nedovoljno predviđene rashode“, a u drugom „budžetska rezerva za nepredviđene rashode“.

§ 18

Državne obaveze stvorene novom zakonskom odredbom u toku trajanja jedne budžetske godine moraju imati predviđeno pokriće u samom zakonu. Ovakvi se rashodi i prihodi pokazuju zasebno u državnom završnom računu rashoda i prihoda dotične budžetske godine. Ako za stvorene nove zakonske obaveze ni u zakonu ni u budžetu nema predviđenog pokrića njihovo se izvršenje odlaže do obezbeđenja potrebnih sretstava.

§ 19

Ukoliko za razliku na kursu nisu predviđeni posebni rashodi ona će se stavljati na teret rashoda koji su namenjeni podmirenju glavne potrebe.

§ 20

(¹) Prihodi koji se predviđaju predračunom dele se, prema izvorima iz kojih potiču, na redovne i neredovne.

(²) Redovni su prihodi oni koji potiču iz stalnih finansijskih izvora. Neredovni prihodi potiču iz nestalnih izvora i pojavljuju se povremeno.

(³) Neredovni prihodi imaju se u predračunu pokazati odvojeno od redovnih.

§ 21

Predračunom rashoda i prihoda niti se stiču niti gube prava.

2 Izrada državnog budžeta

§ 22

Pri izradi predračuna rashoda i prihoda utvrđuju se prvo rashodi pa potom prihodi.

§ 23

(¹) U ličnim rashodima pokazuju se zvanja državnih službenika i ostalih platežnika kao i broj mesta u tim zvanjima prema stvarnoj potrebi, a u granicama zakonske sistematizacije zvanja i mesta.

(²) Način na koji će se pokazivati prinadležnosti državnih službenika u predračunu rashoda utvrđuje ministar finansija.

(³) Predračunom rashoda ne mogu se zavoditi zvanja koja nisu predviđena postojećim zakonima, niti se mogu menjati položajne grupe odnosno činovi i klase pojedinih zvanja, niti povećavati prinadležnosti.

§ 24

Rashodi za lične i porodične penzije pokazuju se u predračunu rashoda u zasebnom razdelu prema stvarnom stanju i to u globalnim iznosima za svaki resor posebno. U istom razdelu pokazuju se rashodi za penzionisanje u toku budžetske godine i to u globalnom iznosu za sve državne službenike kao i rashodi za invalidske potpore, plate ministara i državnih službenika na raspoloženju i zakonskim propisima priznate pomoći, potpore, izdržavanja i narodna priznanja.

§ 25

U materijalnim rashodima moraju se po zasebnim partijama pokazati:

1) kancelarijski troškovi;

2) opravke, održavanje i čišćenje zgrada i inventara;

3) ogrev i osvetljenje;

4) kirije - zakupi;

5) nadnice radnika;

6) nabavka odela za poslužu i stražare;

7) održavanje i snabdevanje automobila, kola i drugih prevoznih sretstava;

8) putni i seobni troškovi;

9) transportni troškovi;

10) osiguranja, i

11) nagrade, potpore, pomoći i subvencije.

§ 26

Investicioni rashodi pokazuju se u predračunu rashoda po zasebnim partijama na osnovu odobrenih planova i predračuna. Od ovoga se izuzimaju rashodi za nabavku inventarskih predmeta, koji se predviđaju prema približnoj proceni u globalnim iznosima.

§ 27

Rashodi po ugovorima, po kojima se plaćanja imaju vršiti u toku više budžetskih godina, pokazuju se u predračunu rashoda u ugovorenim godišnjim iznosima i to u delu kome pripadaju prema podeli u § 16, a u tekstu dotične partije odnosno pozicije mora se označiti na osnovu koga se ugovora rashod predviđa kao i ukupan ugovoren iznos.

§ 28

Rashodi za poverljive ciljeve i dostojnije zastupanje državnih interesa unose se kao zasebne partie redovnih rashoda: Pretsedništva ministarskog saveta, Ministarstva inostranih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva vojske i mornarice. Svi se ovi rashodi vrše pod nadzorom pretsednika Ministarskog saveta i ne podleže pregledu Glavne kontrole.

§ 29

Rashodi koji se predviđaju za pokriće gubitaka samostalnih državnih ustanova pokazuju se po zasebnim partijama.

§ 30

U slučaju da se rashodi izazvani jednim zakonom usled tehničkih teškoća ne bi mogli predvideti po podeli iz § 16,

može se u predračun uneti globalan rashod za uvođenje u život toga zakona. Ako bi ovakav zakon povlačio rashode u više predračunskih razdela pokazaće se globalan rashod u razdelu Vrhovne državne uprave, inače u razdelu onoga resora u čiju nadležnost spada izvršenje toga zakona. U oba slučaja globalan rashod se ima pokazati u zasebnoj glavi, a finansijski zakon mora sadržati odredbe na što se on može upotrebiti.

§ 31

(¹) Prihodi se unose u predračun prihoda s obzirom na prihode ostvarene u poslednjoj zaključenoj računskoj godini. Otstupanje od ovog pravila mora se naročito obrazložiti u objašnjenjima predračunskih predloga pojedinih ministarstava kao i u ekspozeu ministra finansija.

(²) Prihodi koji se dobijaju na osnovu ugovora unose se u predračun prihoda u ugovorenim iznosima.

§ 32

(¹) Ministar finansija izdaje, prema načelima ove uredbe, svake godine uputstva za izradu predloga državnog budžeta, određuje koji se prilozi i dokazi imaju priključiti i utvrđuje rokove za podnošenje predloga od strane resornih ministara.

(²) Resorni ministri moraju svoje predloge podnosi u utvrđenom roku ministru finansija i propratiti ih opštim obrazloženjem stvarnih potreba svoje upravne grane, kao i posebnim obrazloženjem za svaku partiju rashoda i prihoda, a naročito moraju obrazložiti svako povećanje rashoda prema prethodnom predračunu i dokazati njihov zakonski osnov i stvarnu potrebu.

§ 33

(¹) Na osnovu predloga pojedinih ministara ministar finansija sastavlja predlog državnog budžeta.

(²) Pri izradi predračuna rashoda i prihoda ministar finansija se mora starati, da se redovni rashodi imaju pokriti redovnim prihodima i da se ukupni rashodi moraju kretati u granicama predviđenih prihoda.

(³) Izrađen predlog državnog budžeta ministar finansija podnosi Ministarskom savetu na pregled i konačno utvrđivanje.

§ 34

Ako pri izradi predračuna rashoda i prihoda ministar finansija ne uspe da izvede ravnotežu smanjenjem rashoda,

mora u finansijskom zakonu predvideti način na koji će se pokriti predračunski manjak (¹ 11 stav 2 tačka 3). Ovaj se manjak niukom slučaju ne sme prikrivati već se mora jasno pokazati u predračunu.

§ 35

Uz predračun rashoda i prihoda izrađuje se i poseban pregled (rekapitulacija) svih državnih rashoda i prihoda po razdelima.

§ 36

(¹) Državni budžet se izrađuje u dva originalna primerka i po dobivenoj sankciji jedan se čuva u Glavnoj kontroli a drugi u Ministarstvu finansija.

(²) Državni budžet se ima obnarodovati u »Službenim novinama« Kraljevine Jugoslavije. U slučaju tehničke nemogućnosti ministar finansija može obnarodovati samo finansijski zakon i poseban pregled (rekapitulaciju) predračuna rashoda i prihoda za dotičnu budžetsku godinu.

3 Izvršenje državnog budžeta

§ 37

Bez odobrenog ili produženog budžeta ne mogu se činiti rashodi.

§ 38

(¹) Odobreni predračun rashoda izvršuju nadležni naredbodavci odlukom o angažovanju rashoda i naredbom za isplatu.

(²) Za izvršenje predračuna rashoda naredbodavci su ministri, a banovi u krugu svoje nadležnosti koja je zakonom predviđena.

(³) Naredbodavci mogu svoje naredbodavno pravo preneti pismenom odlukom na pomoćne naredbodavce, ukoliko to ovom uredbom nije ograničeno.

(⁴) Nadležni naredbodavci izvršuju predračun rashoda pod vrhovnim nadzorom ministra finansija.

§ 39

(¹) Odluka o angažovanju rashoda je svaki akt kojim nadležni naredbodavac stvara obavezu za državu.

(²) Odluka o angažovanju rashoda sadrži :

1) partiju u kojoj je predviđen rashod za podmirenje obaveze koja se stvara ;

2) iznos otvorenog kredita na teret koga se angažovani rashod ima izvršiti, i

3) iznos koji pretstavlja obavezu za državu.

(3) Iznos angažovanog rashoda ne može se prekoračiti izuzev slučaja iz § 176.

(4) Odluka o angažovanju rashoda dostavlja se nadležnom računovodstvu radi uvođenja u kontrolnik kredita (§ 68 stav 1 tačka 1).

§ 40

(1) Rashodi po predračunu rashoda ne mogu se angažovati bez prethodno otvorenog kredita.

(2) Krediti se otvaraju i zatvaraju po partijama predračuna rashoda odlukom ministra finansija na zahtev nadležnog naredbodavca. Vreme za koje se krediti otvaraju kao i postupak za otvaranje i zatvaranje kredita propisuje minister finansija u saglasnosti sa predsednikom Ministarskog saveta.

(3) Rashodi se mogu angažovati samo u granicama otvorenog kredita.

(4) Nadležni naredbodavci su dužni da vode poseban kontrolnik otvorenih kredita i angažovanih rashoda.

§ 41

U slučaju da se državni rashodi imaju vršiti na osnovu zakona o budžetskim dvanaestinama (§ 9 stav 5) ili na osnovu ukaza o produženju budžeta istekle budžetske godine (§ 9 stav 6), Ministarski savet može odobriti vršenje angažovanja rashoda nezavisno od iznosa ovako odobrenih rashoda, s tim da angažovani iznos ne sme preći visinu ukupnog godišnjeg rashoda. Isplate po ovim rashodima imaju se vršiti samo u granicama otvorenog kredita. Uкупan iznos godišnjeg rashoda utvrđuje se prema iznosu odobrene, odnosno produžene dvanaestine.

§ 42

(1) Naredbom za isplatu nadležni naredbodavac u granicama angažovanog rashoda utvrđuje izvršenje jednog rada, službe ili ugovora i iznos plaćanja, a na osnovu isprava kojima se to utvrđuje. Ove pravdajuće isprave sastavni su deo naredbe za isplatu.

(2) Naredba za isplatu mora sadržati: kome i na ime čega se plaćanje vrši, bruto iznos koji se ima isplatiti, odbitke, predračunsku partiju i poziciju, akt kojim je kre-

dit otvoren, mesto i način plaćanja, a naredba koju izdaje pomoći naredbodavac još i broj odluke o prenosu naredbodavnog prava.

(3) Nadležni naredbodavac je dužan uz naredbu za isplatu dostaviti nadležnom računovodstvu odluku o angažovanju rashoda sa svima ispravama na osnovu kojih je naredba izdata.

§ 43

Kod ličnih rashoda odluka nadležnog naredbodavca o službenom odnosu pretstavlja odluku o angažovanju rashoda.

§ 44

(1) U pogledu angažovanja materijalnih i investicionih rashoda važe odredbe glave III.

(2) Angažovanje rashoda na nadnice radnika vrši se odlukom o prijemu na rad.

(3) Kad plaćanje materijalnih i investicionih rashoda, po samom ugovoru na osnovu koga se vrši, dospeva preko roka iz § 48 stav 2 i na taj način se i rashodi provlače kroz više budžetskih godina, odluka o angažovanju rashoda mora sadržati iznos celokupne obaveze i iznos koji tereti predračun one godine u kojoj je doneta odluka o angažovanju. U narednim budžetskim godinama ovi se rashodi izvršuju samo naredbom za isplatu, ukoliko su za dotičnu godinu predviđeni rashodi saobrazno § 27.

§ 45

Ako državna obaveza nije stvorena odlukom o angažovanju rashoda (§ 39) već zakonom ili sudskom presudom, nadležni naredbodavac izvršuje rashode koji su na taj način angažovani samo naredbom za isplatu.

§ 46

(1) Kod radova u režiji naredbodavci (§ 38 stav 2) izvršuju rashode odlukom o angažovanju i naredbom za isplatu.

(2) Angažovanje se vrši odlukom naredbodavca kojom određuje da se izvesan posao izvrši u režiji (§ 180 stav 4).

(3) Na osnovu odluke iz prethodnog stava može naredbodavac, u granicama angažovanog rashoda, izdavati naredbe za privremenu isplatu potrebnih iznosa nadleštву, odnosno režiseru, kome je izvršenje posla povereno, a pod uslovom naknadnog obračuna.

(4) U roku od 15 dana po svršenom poslu nadleštva odnosno režiseri dužni su o utrošku primljenih iznosa pod-

neti naredbodavcu pravdajuća dokumenta na osnovu kojih on izdaje naredbu za isplatu (§ 42 stav 2 i 3).

(5) Ako posao koji se obavlja u režiji ne bi bio završen do kraja budžetske godine, nadleštvo odnosno režiser dužni su sve privremeno primljene iznose, koje ne mogu opravdati urednim dokumentima, odmah vratiti nadležnoj blagajni. Po tako započetim poslovima mogu se izdavati naredbe za isplatu po § 48 stav 3. U slučaju da posao ne bude završen ni do kraja drugog meseca po isteku budžetske godine, naredbodavac ima pravo da za dalje režijsko poslovanje izda novu naredbu za privremenu isplatu na teret tekuće budžetske godine ako je predračunom za te poslove odobren rashod.

(6) U pogledu prenosa naredbodavnog prava za poslove iz prethodnih stavova važi odredba § 49 stav 5.

§ 47

Odredbe § 46 imaju se shodno primeniti i u slučaju kada režiseri isplaćuju lične prinadležnosti ili nadnice radnika (§ 16 stav 3).

§ 48

(1) Na teret rashoda odobrenih predračunom jedne budžetske godine mogu se krediti otvarati i rashodi angažovati samo u toku budžetske godine.

(2) Odluke o angažovanju rashoda (§ 39 stav 1) mogu se donositi do kraja odnose budžetske godine. Po isteku budžetske godine ne mogu se otvarati krediti niti angažovati rashodi kao ni vršiti registrovanje po § 39 stav 4.

(3) Iz otvorenih kredita do kraja budžetske godine naredbe za isplatu mogu se izdavati do kraja drugog meseca po isteku budžetske godine a isplate vršiti do kraja računske godine.

(4) Sa angažovanim rashodima za koje naredba za isplatu nije izdata u roku iz prethodnog stava postupa se po § 76.

§ 49

(1) Pomoćni naredbodavci mogu biti pomoćnici ministara, načelnici odeljenja ministarstva, starešine nadleštava područnih ministarstvu, starešine samostalnih državnih ustanova i njihovi pomoćnici i načelnici, kao i starešine, pomoćnici i načelnici ustanova i izvršnih jedinica podređenih samostalnim državnim ustanovama. Pomoćnici banova, načelnici odeljenja banskih uprava i starešine nadleštva i usta-

nova podređenih banskim upravama mogu biti pomoćni naredbodavci ukoliko su banovi specijalnim zakonima ovlašćeni za izvršenje predračuna rashoda. Kod vojske i mornarice kao pomoćni naredbodavci mogu biti još i starešine administrativnih organa 1, 2 i 3 stepena.

(2) Prenos naredbodavnog prava može biti potpun ili delimičan. U slučaju delimičnog prenosa naredbodavac prenosi na pomoćnog naredbodavca samo pravo izdavanja naredbe za isplatu.

(3) Kod neredovnih rashoda prenošenje naredbodavnog prava može biti samo delimično. Izuzetno može naredbodavac preneti potpuno naredbodavno pravo za neredovne rashode na uprave samostalnih državnih ustanova.

(4) Prenošenjem prava donošenja odluka o službenim odnosima državnih službenika, kontraktualnih činovnika, honorarnih službenika, dnevničara i nadničara prenosi se i potpuno naredbodavno pravo za odnosne lične rashode.

(5) Kod radova u režiji može biti samo delimičan prenos naredbodavnog prava izuzev slučaja iz § 147 tačka 2, u kome može biti i potpun prenos.

§ 50

(1) Predračunom predviđeni rashodi ne smeju se prekoračiti niti angažovati za nešto drugo osim na ono čemu su namenjeni.

(2) Virmani su dopušteni samo između pozicija iste partije, izuzev rashoda iz § 24 kod kojih se virmani mogu vršiti i između partija.

(3) Ukoliko se po prednjem stavu izvrši virmanisanje, ne može se pozicija na čiji je teret povećana druga pozicija naknadno povećati ni virmanom, ni iz budžetske rezerve, kao ni naknadnim rashodom. Isto tako ne mogu se vršiti nikakva virmanisanja sa pozicija koje su povećane iz budžetske rezerve ili naknadnim rashodima.

(4) Rešenje o virmanisanju donosi nadležni naredbodavac (§ 38 stav 2 i 3) i dostavlja ga u prepisu Ministarstvu finansija i Glavnoj kontroli.

§ 51

(1) Iz budžetske rezerve za nedovoljno predvidene rashode mogu se povećati samo redovni materijalni i investicioni rashodi u koliko se u toku izvršenja predračuna rashoda pokažu kao nedovoljni. Ovo povećanje po zahtevu pojedinih ministara odobrava do iznosa od 1,000.000.— di-

nara ministar finansija, a preko toga iznosa Ministarski savet po predlogu ministra finansija.

(²) Svaka odluka o povećanju rashoda iz prethodnog stava dostavlja se Glavnoj kontroli, a u državnom završnom računu ovo se povećanje pokazuje kod odnosne predračunske partije i pozicije kao povećanje na teret razdela budžetske rezerve.

§ 52

(¹) Iz budžetske rezerve za nepredvidene rashode može ministar finansija po zahtevu pojedinih ministara odobrati rashode do iznosa od 300.000.— dinara, a preko toga iznosa Ministarski savet na predlog ministra finansija.

(²) Rešenja iz prethodnog stava dostavljaju se Glavnoj kontroli, a u državnom završnom računu izvršeni rashodi pokazuju se kod odnosne partije razdela budžetske rezerve.

§ 53

Materijalni rashodi samostalnih državnih ustanova čije vršenje je uslov za postizavanje većih prihoda, mogu se u toku jedne budžetske godine povećavati na račun viškova prihoda tih ustanova koji će se ovim povećanjem ostvariti, i to do 10% od iznosa odobrenih predračunom za te rashode odlukom resornog ministra u saglasnosti sa ministrom finansija, a preko toga odlukom Ministarskog saveta po obrazloženom saglasnom predlogu resornog ministra i ministra finansija.

§ 54

(¹) Ukoliko se predračunom odobreni rashodi u toku njihovog izvršenja pokažu nedovoljni, a ne mogu se povećati ni virmanom ni iz budžetske rezerve za nedovoljno predvidene rashode može se tražiti odobrenje naknadnih rashoda.

(²) Za rashode, izazvane u toku jedne budžetske godine državnim potrebama, koji nisu predviđeni predračunom, a ne mogu se podmiriti iz budžetske rezerve za nepredvidene rashode, može se tražiti odobrenje vanrednih rashoda.

(³) Naknadni i vanredni rashodi odobravaju se zakonom. Nadležni ministri, koji imaju potrebu za naknadnim ili vanrednim rashodima, dostaviće obrazložen zahtev ministru finansija, koji po dobivenom ovlašćenju podnosi potreban zakonski predlog. Naknadni rashodi moraju se tražiti pre nego što rashod, čije se povećanje traži, bude sa-

svim iscrpljen. Vanredni rashodi imaju istu podelu kao i predračunski rashodi.

(⁴) U predlogu zakona o naknadnim ili vanrednim rashodima mora biti predviđeno njihovo pokriće.

(⁵) U državnom završnom računu pokazuju se naknadni rashodi kao zakonsko povećanje odnosnih predračunskih rashoda, a vanredni zasebno po odnosnim razdelima za koje su utrošeni.

§ 55

(¹) Računopolagači u smislu ove uredbe su starešine računovodstava državnih nadleštava, banskih uprava i samostalnih državnih ustanova, kao i starešine njima podređenih nadleštava, ustanova i izvršnih jedinica pri kojima postoji računovodstvo.

(²) U resoru Ministarstva vojske i mornarice računopolagači su lica koja po izdatoj naredbi za isplatu naređuju plaćanje po Zakonu o administraciji vojske i mornarice.

(³) Rukovaoci u smislu ove uredbe su lica koja primaju, drže ili izdaju novac, vrednosti i materijal.

§ 56

Dužnosti naredbodavca, pomoćnog naredbodavca, računopolagača i rukovaoca ne mogu se ni stalno ni privremeno spojiti u jednom licu ni u licima koja su rođaci po pravoj liniji ili po pobočnoj do četvrtog stepena zaključno, muž i žena, i srodnici po braku do drugog stepena zaključno.

§ 57

Upustva za izvršenje državnih rashoda izdaje ministar finansija.

§ 58

(¹) Državni prihodi se naplaćuju na osnovu zakona kojima su ustanovljeni i to bez obzira na budžetsku godinu kojoj pripadaju.

(²) Državni prihodi naplaćeni za račun isteklih budžetskih godina knjiže se u korist obrtnog kapitala u onoj godini u kojoj su naplaćeni.

§ 59

(¹) Svaki prihod državni predviđen i nepredviđen predračunom mora se uneti u nadležnu državnu blagajnu i uvesti u računske knjige, izuzev slučajeva predviđene zakonom.

(²) Svaki prihod državni unesen u državnu blagajnu i uveden u računske knjige može se iz državne blagajne izda-

ti i iz računskih knjiga ispisati samo u slučajevima i na način zakonom propisanim.

(³) Svi državni prihodi služe za pokriće svih državnih rashoda i oni se rasporeduju odnosno predaju kome treba po postojećim zakonima, a pod nadzorom i po naredbama i uputstvima ministra finansija.

§ 60

(¹) Uputstva za naplatu i prikupljanje državnih prihoda izdaje ministar finansija.

(²) Lica koja naplaćuju i prikupljaju državne rashode odgovorni su rukovaoci državnom imovinom.

§ 61

(¹) Povraćaj naplaćenih državnih prihoda može se vršiti samo u slučajevima koji su zakonom predviđeni.

(²) Povraćaj prihoda naplaćenih za tekuću godinu vrši se na teret tekućih prihoda iste vrste, a povraćaj naplaćenih prihoda u ranijim godinama na teret obrtnog kapitala.

§ 62

Ukoliko drugim zakonima nije drukčije određeno, sva potraživanja od države zastarevaju ako korisnik u roku od pet godina od dana isteka one budžetske godine u kojoj su stvorena ne zatraži pismenim podneskom ostvarenje svoga prava.

§ 63

Ukoliko zakonima na kojima su zasnovani državni prihodi nije određeno drukčije, pravo države na naplatu prihoda zastareva za pet godina od dana isteka one budžetske godine u kojoj su dospeli za plaćanje.

§ 64

Odrede ove glave važe i za samostalne državne ustanove, s tim da se od odredaba §§ 40 i 50 čine ovi izuzeci:

1) što se po njihovim redovnim rashodima (§ 16 stav 3) neće vršiti otvaranje kredita nego će se isti smatrati da su otvoreni od dana stupanja na snagu odobrenog odnosno produženog budžeta, i

2) što će njihovi upravni odbori odnosno njihove starešine moći donositi rešenja o virmansanju između svih partija i pozicija redovnih materijalnih rashoda. I ova se rešenja dostavljaju nadležnom ministru, Ministarstvu finansija i Glavnoj kontroli.

GLAVA II — RAČUNOVODSTVENA I BLAGAJNIČKA SLUŽBA

A) Računovodstvena služba

§ 65

(¹) Državna računovodstvena služba obuhvata :

- 1) budžetsko i vanbudžetsko poslovanje ;
- 2) poslovanje po tekućim računima ;
- 3) poslovanje depozitima ;
- 4) vođenje podataka o državnoj imovini ;
- 5) polaganje računa o državnom gazdovanju, i
- 6) vršenje pomoćne službe za nadležne naredbodavce.

(²) Državnu računovodstvenu službu obavljuju:

- 1) računovodstva pri državnim nadleštvinama, banskim upravama i samostalnim državnim ustanovama, i
- 2) pomoćna računovodstva kod nadležnih naredbodavaca.

(³) Računovodstva pri nadleštvinama, banskim upravama i samostalnim državnim ustanovama obavljaju celokupnu računovodstvenu i blagajničku službu po odredbama ove glave, a pomoćna računovodstva kod ostalih naredbodavaca obavljaju samo službu po odredbama II 93 i 94.

§ 66

(¹) Računovodstva vode računske knjige o stanju i vrednosti državne imovine, likvidiraju i knjiže državne rashode i prihode, vode računa o finansijskom poslovanju depozitima, o državnim fondovima i zakladama i polazu račun o državnom gazdovanju.

(²) Računovodstva vode računske knjige po načelima dvojnog ili prostog knjigovodstva, kako to odredi ministar finansija.

§ 67

(¹) Pri kojim će državnim nadleštvinama, banskim upravama i samostalnim državnim ustanovama postojati računovodstva određuje ministar finansija. Kod ostalih naredbodavaca postoje pomoćna računovodstva.

(²) Sva državna računovodstva stoje pod nadzorom ministra finansija i vrše službu prema pravilnicima koje on propiše (§ 253).

(³) Starešine računovodstva i ostale službenike u računovodstvima pri ministarstvima i banskim upravama kao i pri ostalim državnim nadleštvinama određuje ministar finan-

sija iz redova finansijskih službenika. Kod samostalnih državnih ustanova, Ministarstva vojske i mornarice i Ministarstva inostranih poslova starešine računovodstva određuju, po prethodnoj saglasnosti ministra finansija, resorni ministri, a ostale službenike u ovim računovodstvima određuju resorni ministri. Starešine i ostale službenike u pomoćnim računovodstvima određuju resorni ministri.

1 Budžetsko i vanbudžetsko poslovanje

§ 68

(1) U izvršenju budžeta i vršenju vanbudžetskih rashoda i prihoda državna računovodstva :

1) vode staranje o otvaranju i zatvaranju kredita i o angažovanju rashoda ;

2) izvršuju naredbe za isplatu i naplatu, i

3) knjiže budžetske i vanbudžetske rashode i prihode.

(2) Poslovanje iz tačke 2 i 3 prethodnog stava obavljaju samo računovodstva pri nadleštvinama, banskim upravama i samostalnim državnim ustanovama.

§ 69

(1) Računovodstva pri nadleštvinama, banskim upravama i samostalnim državnim ustanovama vode kontrolnike o svima otvorenim kreditima i o angažovanim i izvršenim rashodima.

(2) Po svakom otvorenom kreditu računovodstva vode u kontrolniku kredita posebno sve angažovane iznose i posebno sve rashodovane iznose po svakoj predračunskoj poziciji. Ovo važi i za rashode odobrene po odredbi § 77.

§ 70

Izvršenje naredbe za isplatu odnosno za naplatu saстојi se :

1) u ispitivanju da li naredba sadrži sve što je propisano u § 42 stav 2 ;

2) u utvrđivanju mogućnosti plaćanja s obzirom na stanje otvorenog kredita ;

3) u utvrđivanju čistog iznosa plaćanja ;

4) u izdavanju naloga za isplatu odnosno naplatu, i

5) u pribavljanju vize nadležnog organa Glavne kontrole.

§ 71

(1) Nalog za isplatu odnosno naplatu mora sadržati: koja ga blagajna odnosno ovlašćeni novčani zavod ima izvr-

šiti; kome i na ime čega se plaćanje vrši; bruto iznos plaćanja ; pojedine odbitke ; čist iznos plaćanja i predračunsku partiju i poziciju odnosno račun po kome se isplata ili naplata ima izvršiti.

(2) Nalog za isplatu odnosno naplatu potpisuje starešina nadležnog računovodstva.

§ 72

Kad računovodstvo nađe da naredba za isplatu nije izdata saobrazno § 42 vratice je nadležnom naredbodavcu sa svima prilozima i svojom pismenom primedbom. Ako nadležni naredbodavac ponovi svoju naredbu za isplatu, računovodstvo će sporni slučaj dostaviti ministru finansija koji će odobriti ili obustaviti isplatu.

§ 73

(1) Svaki nalog za isplatu zajedno sa naredbodavčevom naredbom i pravdujućim ispravama (§ 42 stav 1 i 3) računovodstvo dostavlja nadležnoj mesnoj kontroli, koja dalje postupa po Zakonu o glavnoj kontroli. Svoju vizu odnosno primedu mesna kontrola stavlja na nalogu za isplatu i vraća računovodstvu sa svima prilozima.

(2) Posle viziranja od strane mesne kontrole računovodstvo dostavlja naloge za isplatu radi izvršenja blagajnama odnosno novčanim ustanovama kojima su upućeni.

(3) Kod vojske i mornarice gde ne postoje mesne kontrole viziranje dokumenata vrše vojni kontrolori.

(4) Odredbe prethodnih stavova ne važe za naloge za naplatu. Ovi se nalozi upućuju mesnoj kontroli na vizu posle izvršene naplate.

§ 74

(1) Knjiženje naloga za isplatu i naplatu vrši knjigovodstvo kao organ računovodstva.

(2) Nalozi za knjiženje u knjigovodstvu odgovaraju nalozima za isplatu odnosno naplatu i za njih važe analogno odredbe o nalozima za isplatu odnosno za naplatu.

§ 75

(1) Nalozi za isplatu mogu se izdavati i po njima vršiti isplate samo do kraja računske godine.

(2) Svi nalozi za isplatu, bez obzira da li su izvršeni ili ne, moraju biti obračunati u završnom računu onog budžetskog perioda za koji su izdati.

(3) Naloge za isplatu koji nisu izvršeni do kraja računske godine prenosi računovodstvo koje ih je izdalo u korist tekućeg računa poverioca na teret odgovarajućih rashoda, a isplata po njima vrši se po § 76 stav 2.

(4) Nalozi za naplatu koji nisu izvršeni do kraja budžetske godine za koju su izdati izvršuju se u narednoj budžetskoj godini po odredbi § 58 stav 2.

§ 76

(1) Državne obaveze po angažovanim rashodima za koje nisu u roku iz § 48 stav 3 izdate naredbe za isplatu ili po izdatim naredbama nisu izdati nalozi za isplatu moraju se na zaključku računske godine popisati na osnovu kontrolnika kredita i njihov spisak poslati Ministarstvu finansija uz završni račun.

(2) Popisane i prijavljene obaveze iz prethodnog stava rashodovaće se na teret otvorenih kredita po kojima su angažovane a u korist poverilaca po tim obavezama. Isplate § 42 i to kao isplate po tekućim računima poverilaca, sve dотле dok ne nastupi zastarelost iz § 62 kada će se uneti u državnu kasu kao prihod obrtnog kapitala. Ukoliko se prilikom ovih isplata pojavi razlika između angažovanog rashoda i izvršene isplate ona će se knjižiti kao prihod obrtnog kapitala u onoj budžetskoj godini u kojoj je izvršena isplata.

§ 77

(1) Višak ostvarenih prihoda nad izvršenim rashodima koji se utvrdi po računu izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda (§ 88) pretstavlja državnu gotovinu koja se unosi u obrtni kapital (predračunski deficit — § 89 tačka 4).

(2) Manjak ostvarenih prihoda prema izvršenim rashodima po računu izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda stavila se na teret obrtnog kapitala (predračunski deficit — § 89 tačka 4).

(3) Na račun obrtnog kapitala mogu se vršiti rashodi samo po zakonskim ovlašćenjima. Za angažovanje ovih rashoda potrebna je prethodna saglasnost ministra finansija.

(4) Izuzetno, bez ovlašćenja po prethodnom stavu, na račun obrtnog kapitala mogu se vršiti:

1) povraćaji neumesno naplaćenih prihoda iz zaključenih budžetskih godina (§ 61 stav 2);

2) isplate po pravosnažnim sudskim presudama i pravosnažnim odlukama upravnih vlasti u onim slučajevima za koje predračunom nisu predviđeni potrebni rashodi;

3) rashodi koji se javljaju kao posledica ažiranja stranih vrednosti u računu izravnjanja na dan zaključka knjiga ili kao gubitak usled prodaje hartija od vrednosti koje pripadaju državi, i

4) isplate po § 103 stav 3 i § 110 ove uredbe.

(5) Odluke o isplatama iz prethodnog stava donosi ministar finansija.

(6) Za izuzetne i neodložne državne potrebe mogu se vršiti rashodi na račun obrtnog kapitala kada se zbog hitnosti ne može to učiniti na način određen u § 54. O ovim rashodima rešava Ministarski savet na predlog ministra finansija, s tim da se za izvršenje rashoda ima naknadno tražiti odobrenje Narodnog pretstavništva.

§ 78

Privremene isplate iz državnih blagajna mogu se vršiti na račun putnih i seobnih troškova, na račun zarada radnika, na račun nabavaka i radova koji se zaključuju po odredbama § 150, na račun radova u režiji (§ 180), na račun avansa po poslovima iz § 170, kao i u onim slučajevima u kojima to ministar finansija naročito odobri. Sve se ove isplate imaju vršiti samo u granicama predračunom odobrenih rashoda.

§ 79

(1) Sem rashoda odobrenih predračunom i onih koji se vrše na teret obrtnog kapitala mogu se vršiti rashodi i iz sretstava državnih fondova i zaklada osnovanih zakonom odnosno na osnovu zakonskog ovlašćenja.

(2) Fondovi i zaklade iz prethodnog stava osnivaju se iz državne imovine ili iz državnih prihoda ili iz naročitih državnih sretstava, prava i povlastica.

(3) Bliže odredbe o organizaciji, o prihodima i rashodima kao i o načinu upravljanja imovinom državnih fondova i zaklada propisuje, u granicama ove uredbe, posebnom uredbom nadležni ministar u saglasnosti sa ministrom finansija.

(4) Svi rashodi iz državnih fondova i zaklada podleže pregledu i odobrenju Glavne kontrole. Od ovoga se mogu činiti izuzeci samo na osnovu specijalnih zakona.

(5) Ukoliko su ovi fondovi i zaklade prema njihovim organizacionim propisima dužni da svoje poslovanje vrše

po unapred utvrđenom predračunu rashoda i prihoda, mogu se ovi predračuni po odluci ministra finansija pokazati kao prilozi (aneksi) uz predlog predračuna državnih rashoda i prihoda.

(⁶) O stanju državnih fondova i zaklada i o ostvarenim prihodima i izvršenim rashodima, nadležni naredbodavci podnose posebne godišnje završne račune sa detaljnim izveštajem Ministarstva finansija radi podnošenja Narodnoj skupštini.

2 Poslovanje po tekućim računima

§ 80

(¹) Tekuće račune vode samostalne državne ustanove koje su zakonom ovlašćene da pribiraju državne prihode i iz njih vrše državne rashode.

(²) Državna nadleštva vode tekuće račune ukoliko ih za to ovlasti ministar finansija.

(³) Po tekućim računima knjiže se :

1) novčani promet sa ostalim državnim blagajnama, blagajnama samostalnih državnih ustanova, fondova i zaklada, kao i novčani promet sa ustanovama ovlašćenim za državna plaćanja ;

2) kreditne operacije koje su u vezi sa emisijom, kamataima, otplatama i ostalim rashodima po službi državnih dugova ;

3) obaveze i potraživanja koji nisu knjiženi ni kao predračunski rashodi i prihodi ni kao rashodi i prihodi obrtnog kapitala, i

4) isplate i naplate za tuđ račun.

(⁴) Ministar finansija odreduje po kojim se drugim poslovima mogu voditi tekući računi.

§ 81

(¹) O svakom knjiženju po tekućim računima mora se izvestiti dužnik odnosno poverilac, čiji se račun zadužuje ili čijem se računu odobrava, a knjiženje postaje punovažno po dobivenoj potvrdi o saglasnom knjiženju.

(²) Prilikom zaključka tekućih računa dostavlja se dužnicima i poveriocima izveštaj o konačnom stanju njihovog salda. Za dokaz ispravnosti zaključka tekućeg računa služi potvrda dužnikova odnosno poveriočeva o ispravnosti salda.

3 Poslovanje depozitima

§ 82

(¹) Odvojeno od državnih primanja i izdavanja moraju se obračunavati :

1) depoziti položeni u izvršenju ove uredbe (finansijski depoziti) ;

2) depoziti kod državnih sudova i imovina siročadi (sudski depoziti) ;

3) depoziti kod upravnih vlasti (upravni depoziti), i

4) razni drugi depoziti.

(²) Državni prihodi mogu se privremeno knjižiti kao finansijski depoziti dok se ne raspravi u korist koje će se predračunske partie knjižiti.

§ 83

Poslovanje depozitima reguliše ministar finansija, koji može i rukovanje sudskim i upravnim depozitima poveriti državnim novčanim ustanovama.

4 Vođenje podataka o državnoj imovini

§ 84

O državnim nepokretnostima vode matične knjige finansijske direkcije odnosno nadleštva koja imaju delokrug finansijskih direkcija po uputstvima ministra finansija.

§ 85

(¹) Računovodstva i pomoćna računovodstva vode računske knjige o stanju i vrednosti državne imovine prema odredbama glave IV, a prema uputstvima ministra finansija. Konačno stanje vrednosti državne imovine na kraju budžetske godine pokazuje se u stanju inventarske vrednosti i u pregledu (rekapitulaciji) celokupne državne imovine (^{§ 87 tačka 4 i 5}).

(²) Računovodstva samostalnih državnih ustanova i računovodstva državnih fondova i zaklada vode računske knjige o stanju i vrednosti imovine po odredbi § 227, a konačno stanje i vrednost imovine pri zaključku poslovnog perioda pokazuju u svom računu izravnjanja.

(³) Koja će se imovina Ministarstva vojske i mornarice i na koji način voditi u računskim knjigama i pokazivati u stanju državne imovine (^{§ 87 tačka 4}) utvrđuje ministar finansija u sporazumu sa ministrom vojske i mornarice.

5 Počaganje računa celokupnog državnog gospodarstva

§ 86

(¹) Konačan uspeh celokupnog državnog gospodarstva za svaku budžetsku godinu pokazuje ministar finansija u državnom završnom računu. Ako je državno gospodovanje vršeno na osnovu budžetskih dvanaestina ili produženog budžeta, državni završni račun se sklapa za ceo budžetski period za koji su bile odobrene dvanaestine, odnosno za koji je budžet bio produžen.

(²) Državni završni račun poslednje istekle budžetske godine sa izveštajem Glavne kontrole podnosi ministar finansija jednovremeno sa predlogom budžeta za iduću budžetsku godinu Narodnoj skupštini na odobrenje.

§ 87

Državni završni račun sastoji se iz :

- 1) računa izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda po predračunu ;
- 2) računa obrtnog kapitala ;
- 3) računa izravnjanja ;
- 4) stanja: a) inventarske vrednosti državnih nepokretnosti i pokretnosti ; b) ostale aktive i pasive samostalnih državnih ustanova kao i državnih fondova i zaklada ; v) neamortizovanih državnih dugova ; g) nenaplaćenih poreskih potraživanja, i
- 5) pregleda (rekapitulacije) celokupne državne imovine i dugova.

§ 88

(¹) Račun izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda po predračunu sadrži :

I po predračunskim partijama :

- 1) iznose odobrenih rashoda i predviđenih prihoda ;
- 2) iznose povećanih odnosno smanjenih rashoda u toku budžetske godine ;
- 3) zbir odnosno razliku iznosa pod 1 i 2 ;
- 4) iznose stvarno izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda, i
- 5) razliku između iznosa pod 3 i 4.

II po predračunskim razdelima :

- 1) iznose vanrednih rashoda, odobrenih uz isti budžet, i predviđenih prihoda za njihovo pokriće ;

- 2) iznose izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda pod 1, i
- 3) razliku između iznosa pod 1 i 2.

(²) Razlika između iznosa stvarno izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda pod I i tačka 4 i II tačka 2 pokazuje konačan rezultat poslovanja po redovnim, naknadnim i vanrednim rashodima, odnosno predračunski suficit ili predračunski deficit.

§ 89

Račun obrtnog kapitala sadrži :

- 1) prenos stanja istog računa iz prethodne budžetske godine ;

2) iznose svih prihoda ostvarenih van predračuna ma po kome osnovu, izuzev onih koji su na osnovu izrečnog zakonskog propisa izdvojeni radi naročitog cilja i namene;

3) iznose svih rashoda izvršenih van predračuna po odredbama § 77 ove uredbe ;

4) razliku između ostvarenih predračunskih prihoda i rashoda, koja se pokazuje kao prihod obrtnog kapitala, ako su ostvareni prihodi veći od izvršenih rashoda (predračunski suficit), a kao rashod obrtnog kapitala, ako su ostvareni prihodi manji od izvršenih rashoda (predračunski deficit), i

5) krajnje stanje ovoga računa na kraju dotične računske godine, koje se prenosi u narednu budžetsku godinu. Ako se po ovom računu pokaže da su rashodi veći od prihoda onda se taj višak stavlja na teret računa deficit koji se pokazuje u računu izravnjanja.

§ 90

(¹) Račun izravnjanja pokazuje stanje svih državnih potraživanja i dugovanja na kraju budžetske godine po svima računima Glavnog državnog knjigovodstva, i sadrži:

A) u aktivi.

- 1) stanje blagajničke gotovine ;
- 2) stanje hartija od vrednosti i dragocenosti koje pripadaju državi ;
- 3) stanje državnih potraživanja po tekućim računima, menicama i izdatim pozajmicama ;
- 4) stanje depozita, i
- 5) prelazna knjiženja (računsku aktivu), i

B) u pasivi:

- 1) stanje državnog dugovanja po tekućim računima;
- 2) stanje polagača depozita, i
- 3) prelazna knjiženja (računsku pasivu).

(2) Razlika između aktive i pasive računa izravnjanja pretstavlja, ako je aktiva veća od pasive, stanje raspoloživog obrtnog kapitala na kraju računske godine, a ako je aktiva manja od pasive, deficit, t.j. nepokriven (leteći) dug države (§ 89 tačka 5).

§ 91

(1) Stanje inventarske vrednosti državnih nepokretnosti i pokretnosti na svršetku budžetske godine pokazuje se:

- 1) izvodom iz inventara: a) državnih javnih dobara;
- b) nepokretnosti i pokretnosti državne uprave, i v) nepokretnosti bez naročitog opredelenja, i

2) izvodom iz računa izravnjanja samostalnih državnih ustanova kao i državnih fondova i zaklada.

(2) Ostala aktiva i pasiva samostalnih državnih ustanova kao i državnih fondova i zaklada pokazuje se izvodom iz njihovih računa izravnjanja.

(3) stanje neamortizovanih državnih dugova pokazuje se izvodom iz glavne knjige državnih dugova.

(4) Stanje potraživanja po razrezanim i nenaplaćenim porezima sastavlja se na osnovu poreskih knjiga.

§ 92

(1) Pregled (rekapitulacija) celokupne državne imovine i dugova na kraju budžetske godine pokazuje vrednost celokupne državne aktive i pasive po računima, izvodima i stanjima iz §§ 90 i 91 ove uredbe.

(2) Razlika između aktive i pasive po pregledu iz prethodnog stava pretstavlja, ako je aktiva veća od pasive, čistu vrednost državne imovine, a u protivnom višak opterećenja državne imovine.

(3) Konačan uspeh celokupnog državnog gazdovanja u dotičnoj budžetskoj godini pokazuje se upoređenjem razlike iz prethodnog stava sa razlikom utvrđenom na isti način u prethodnoj budžetskoj godini.

6 Vršenje pomoćne službe za naredbodavce

§ 93

Državna računovodstva pomažu nadležne naredbodavce pri sastavljanju izveštaja, mišljenja, periodskih pregleda i

ostalih podataka po obračunskim i računovodstvenim poslovima, kao i pri izradi budžetskih predloga i predloga o naknadnim i vanrednim rashodima. Ona vrše pripremne radevine za nadležne naredbodavce, pri izvršenju budžeta i to oko otvaranja i zatvaranja kredita, virmana, traženja isplate iz budžetske rezerve, donošenja odluka o angažovanju rashoda i izdavanja naredaba za isplate i naplate budžetskih i vanbudžetskih rashoda i prihoda.

§ 94

Državna računovodstva pomažu upravljače državnom imovinom u vršenju njihove dužnosti, a naročito u vršenju kontrole nad rukovaocima imovinskih objekata. Na osnovu računskih knjiga ona utvrđuju stanje inventarske vrednosti državne imovine, poverene pojedinim rukovaocima na rukovanje, i izveštavaju upravljače o svima neispravnostima i neurednostima radi daljeg postupka.

V) Blagajnička služba

§ 95

(1) Blagajničkom gotovinom i ostalim blagajničkim vrednostima rukuju državne blagajne, ukoliko se za njihovo rukovanje država ne služi novčanim ustanovama koje su za to naročito ovlašćene.

(2) Ministar finansija odlučuje koja nadleštva i samostalne državne ustanove imaju u sastavu svog računovodstva sopstvenu blagajnu, odnosno kojima se blagajnama ili novčanim ustanovama moraju služiti za pojedine vrste svojih primanja i izдавanja i na koji način.

§ 96

(1) Blagajničkom gotovinom i blagajničkim vrednostima raspolaže ministar finansija bez razlike gde se one nalaze. Ministar finansija raspoređuje blagajnička sretstva prema stvarnim potrebama i određuje koje vrste primanja i izдавanja mogu pojedine blagajne vršiti.

(2) Sve državne blagajne i ovlašćene novčane ustanove dužne su da stalno izveštavaju ministra finansija o stanju i kretanju državnih blagajničkih sretstava.

§ 97

(1) Blagajnička služba se sastoji :

- 1) u isplati i naplati, odnosno u izdavanju i primanju blagajničkih sretstava ;

(2) u rukovanju blagajničkim sretstvima, i
 3) u polaganju računa o blagajničkom poslovanju.
 (2) Blagajničku službu vrše kod svake blagajne dva lica: blagajnik i suključar. U izuzetnim slučajevima može, po odobrenju ministra finansija, blagajničku službu vršiti i sam blagajnik.

§ 98

(1) Za svaku isplatu i naplatu, odnosno izdavanje i pri manje, potreban je državnoj blagajni nalog nadležnog računopolagača (§ 55 stav 1).

(2) Nijednu isplatu i naplatu, odnosno izdavanje i pri manje ne sme blagajna izvršiti dok prethodno ne ispita izdati joj nalog:

- 1) da li je izdat na propisnom obrascu ;
- 2) da li ga je izdao nadležni računopolagač i da li njegov potpis odgovara prijavljenom potpisu ;
- 3) da li je stigao blagajni na propisan način;
- 4) da li je izdat u zakonskom roku (§ 75 stav 1), i
- 5) da li ima vizu mesne kontrole odnosno vizu vojnog kontrolora u slučaju § 73 stav 3, izuzev naloga iz § 73 stav 4.

(3) Odredbe prethodnih stavova ne važe za ona pri manja koja se vrše po specijalnim propisima.

§ 99

(1) Isplata plata i dodataka aktivnih državnih službenika, penzija, invalidnina, pomoći, potpora, renti, milostinja, izdržavanja i priznanja vrši se unapred za mesec koji nastaje. Ovo važi i za nagrade pomoćnog osoblja u službi države, ukoliko nadležni naredbodavac drukčije ne odredi. No i u tom slučaju isplata ovih nagrada ima se vršiti unapred za najmanje 10 dana.

(2) Isplata nagrade nadničarima vrši se po obavljenoj službi na način kako to odredi nadležni naredbodavac.

§ 100

(1) Isplata odnosno izdavanje može se izvršiti samo pravom poveriocu-korisniku, označenom u nalogu, koji mora prijem potvrditi.

(2) Ako se isplata odnosno izdavanje ne vrši pravom poveriocu-korisniku, potrebno je: za punomoćnika — od vlasti overeno punomoćije; za pravnog naslednika ili cesonara — dokaz o pravu nasledstva ili o cesiji, i za zakonskog zastupnika — ovlašćenje starateljskog suda.

(3) Ako primalac nije lično poznat organu koji vrši isplatu odnosno izdavanje mora dokazati svoj identitet.

§ 101

(1) O primljenom novcu i blagajničkim vrednostima izdaje blagajna potvrdu o prijemu koju potpisuje blagajnik.

(2) Od polagača novca i blagajničkih vrednosti neće se tražiti dokaz o identitetu.

§ 102

Državne blagajne ne smeju držati blagajnička sretstva preko utvrđene im potrebe za plaćanje i viškove moraju upućivati određenoj im blagajni.

§ 103

(1) Depoziti pretstavljaju državni dug i o njima se vode zasebne knjige.

(2) Za povraćaj raspravljenih depozita važe odredbe §§ 62, 98 i 100 ove uredbe.

(3) Depoziti u novcu koji u roku od pet godina od dana njihovog polaganja ne bi bili raspravljeni knjižiće se kao prihod obrtnog kapitala. Ovi će se depoziti docnije isplatiti korisniku na teret obrtnog kapitala a po odredbi iz prethodnog stava.

(4) Raspravljeni depoziti u vrednostima koji se ne podignu u roku od mesec dana od dana saopštenja poziva nadležne vlasti, ako je poznato boravište korisnika, odnosno u roku od godine dana od dana oglasa u »Službenim novinama«, ako je boravište korisnika nepoznato, prodaće se javnim nadmetanjem i dobivena vrednost knjižiti kao prihod obrtnog kapitala.

§ 104

U toku izvršenja državnog budžeta a u periodu nedovoljnog ili nejednakog priliva državnih prihoda može se ministar finansija služiti i pomoćnim blagajničkim sretstvima kao što su blagajnički bonovi, blagajnički zapisi i privremene pozajmice.

§ 105

(1) Blagajničke bonove izdaje ministar finansija i oni moraju biti isplaćeni do kraja računske godine za koju su izdati.

(²) Ukupan iznos blagajničkih bonova u opticaju i njihova najviša kamatna stopa određuje se finansijskim zakonom, a visinu kamatne stope, tekst i oblik bonova propisuje svojim rešenjem ministar finansija.

(³) Blagajnički bonovi mogu se izdavati i u stranoj moneti, a mogu glasiti na ime ili na donosioca.

§ 106

(¹) Izuzetno od odredbe § 105 stav 2 ministar finansija može izdavati blagajničke bonove i preko iznosa određenog finansijskim zakonom i to samo na osnovu punovažno zaključenih ugovora o nabavkama i radovima koji predviđaju rokove dospeća pojedinih plaćanja u narednim budžetskim godinama.

(²) Za isplatu blagajničkih bonova iz prethodnog stava moraju se predvideti potrebni rashodi u predračunima onih budžetskih godina u kojima dospevaju (§ 44 stav 3).

§ 107

(¹) Blagajničke zapise izdaje ministar finansija sa rokom isplate koji ne može biti kraći od tri meseca ni duži od tri godine.

(²) Ukupan iznos zapisa iz prethodnog stava, njihova najviša kamatna stopa, kao i način amortizacije pozajmice učinjene na podlozi ovih zapisa utvrđuju se finansijskim zakonom.

(³) Visinu kamatne stope, tekst i oblik zapisa, vreme i način upisa, veličinu posredničke nagrade novčanim ustanovama kao i ostalo u vezi sa izdavanjem zapisa propisuje svojim rešenjem ministar finansija.

(⁴) Blagajnički zapisi se izdaju u okruglim sumama i to samo u dinarima i na donosioca.

§ 108

(¹) Blagajnički zapisi plativi su o roku njihove dospelosti na blagajni koja je na njima označena za plaćanje.

(²) Sve državne blagajne i ovlašćene novčane ustanove obavezne su da na ime plaćanja državi primaju blagajničke zapise o rokovima njihove dospelosti u nominalnoj vrednosti.

(³) Blagajnički zapisi mogu služiti kao jemstvo u nominalnoj vrednosti kod svih državnih i samoupravnih blagajna i oslobođeni su svih postojećih i budućih državnih i samoupravnih dažbina.

§ 109

Izuzetno od člana 71 tačka 2 Zakona o akcionarskim društvima od 1896 i ostalih odnosnih postojećih zakona i statutarnih propisa, sve ustanove obavezne na javno polaganje računa, mogu blagajničke zapise knjižiti u svojim gođišnjim bilansima po ceni po kojoj su ih kupile.

§ 110

Kamate na izdate blagajničke bonove i zapise, razlika između nominalne vrednosti i emisionog kursa blagajničkih zapisa, kao i svi ostali troškovi padaju na teret obrtnog kapitala ukoliko se za to u predračunu predviđeni rashod počake nedovoljan.

§ 111

Privremene pozajmice može ministar finansija činiti kod državnih novčanih ustanova po tekućem računu, s tim da pozajmice učinjene u jednoj budžetskoj godini moraju biti likvidirane do kraja odnosne računske godine.

§ 112

(¹) Za sva ostala državna zaduženja radi pokrića predračunskih manjkova (deficita) i vanbudžetskih rashoda, kao i za sve finansijske transakcije radi konverzije postojećih državnih dugova potrebitno je naročito zakonsko ovlašćenje.

(²) Državne obveznice za zaduženja iz prethodnog stava izdaje ministar finansija na osnovu i u granicama odnosnog zakonskog ovlašćenja.

GLAVA III — UGOVORI

1 Osnovne odredbe

§ 113

(¹) Sve nabavke, radovi, zakupi i ostale usluge, koji za državu povlače rashode, imaju se vršiti javnim nadmetanjem.

(²) Izuzetno, samo u slučajevima predviđenim u ovoj uredbi, mogu se poslovi iz prethodnog stava izvršiti neposrednom pogodbom (§ 147) ili na osnovu pismenih ponuda (§ 157).

§ 114

(¹) Naredbom za izvršenje jednog posla određuje nadležni naredbodavac i način zaključenja ugovora (§ 113 stav 1 i 2).

(²) Odlukom o ustupanju posla (§ 143 i § 159) ili o odobrenju pogodbe (§ 153 stav 3) nadležni naredbodavac vrši angažovanje rashoda te takva odluka mora sadržati sve što je propisano u § 39 stav 2.

(³) Pri donošenju naredbe za izvršenje posla po stavu 1 nadležni naredbodavac ne može deliti posao u cilju da bi se izbeglo izvršenje posla na način predviđen u § 113 stav 1.

§ 115

(¹) Ako je procenjena vrednost posla veća od 300 000 — a manja od 1.000.000.— dinara potrebna prethodna saglasnost ministra finansija samo za naredbu za izvršenje posla (§ 114 stav 1). Izuzetno za poslove iz § 147 tačka 5 ova saglasnost potrebna je ako procenjena vrednost posla prelazi 100.000.— dinara.

(²) Ako je iznos angažovanog rashoda veći od 1.000.000 dinara tražiće se prethodna saglasnost ministra finansija samo za odluku o ustupanju posla ili odobrenju pogodbe (§ 114 stav 2).

(³) U slučaju da je iznos angažovanog rashoda veći od 10.000.000.— dinara za odluku o ustupanju posla ili odobrenju pogodbe potrebna je još i saglasnost predsednika i potpredsednika Ministarskog saveta.

§ 116

(¹) Ministar finansija donosi odluke o saglasnosti iz § 115, § 147 tačka 17 i 18, § 180 i § 182 stav 1 tačka 1 po prethodnom saslušanju Odbora za ocenu državnih nabavaka (§ 117).

(²) Nadležni naredbodavac je, tražeći saglašnost, dužan dostaviti ministru finansija i to: u slučaju § 115 stav 1, § 147 tačka 17 i 18 i § 180 naredbu za izvršenje posla i opšte i posebne uslove kao i sve podatke za ocenu odnosne potrebe, a u slučaju § 115 stav 2 odluku o ustupanju posla odnosno odobrenju pogodbe sa obrazloženim mišljenjem o tome koji je ponuđač najpovoljniji, i sva akta javnog nadmetanja odnosno pogodbe kao i sve podatke za ocenu povoljnosti ponude.

(³) Ako je potrebna saglasnost predsednika i potpredsednika Ministarskog saveta (§ 115 stav 3), ministar finansija, po datoј saglasnosti, podnosi predmet predsedniku Ministarskog saveta.

(⁴) Saglasnost se stavlja na naredbi za izvršenje posla odnosno na odluci o ustupanju posla ili odobrenju pogodbe.

(⁵) Uslovi dostavljeni ministru finansija po stavu 2 ne smeju se posle date saglasnosti menjati ni dopunjavati.

(⁶) Odredbe prethodnih stavova važe i za samostalne državne ustanove (§ 182), izuzev Uprave državnih monopola čije naredbe za izvršenje posla i odluke o ustupanju posla odnosno odobrenju pogodbe kao i odluke iz § 163 ne podleže oceni Odbora za ocenu državnih nabavaka.

§ 117

(¹) Odbor za ocenu državnih nabavaka je savetodavni organ ministra finansija.

(²) Odbor se obrazuje pri Ministarstvu finansija i sastoji se iz deset članova, od kojih četiri određuje ministar finansija, dva ministar vojske i mornarice, a po jednog ministar saobraćaja, građevina, i trgovine i industrije i to iz redova načelnika odeljenja svog resora. Zamenike članova određuju resorni ministri.

(³) Načelnik Odeljenja državnog računovodstva Ministarstva finansija je predsednik Odbora po položaju. Ostala četiri člana određuje ministar finansija iz redova činovnika svog resora koji ne mogu biti nižeg položaja od IV položajne grupe 1 stepena. Zastupnika predsednika Odbora imenuje ministar finansija.

(⁴) Ministar u čiju nadležnost spada predmet po kome Odbor ima da da svoje mišljenje dužan je odrediti bar jednog od svojih stručnih činovnika kao referenta.

(⁵) Odbor može rešavati ako je prisutno najmanje šest članova računajući tu i predsednika.

(⁶) Ministar finansija propisaće poslovnik o radu Odbora za ocenu državnih nabavaka.

§ 118

Ako se imaju zaključiti poslovi koji terete rashode višem budžetskih godina naredbodavac je dužan da pre donošenja naredbe za izvršenje posla (§ 114 stav 1) pribavi saglasnost ministra finansija.

2 Uslovi

§ 119

(¹) Nadležni naredbodavac mora za sve poslove, po kojima se zaključuju ugovori na osnovu javnog nadmetanja (§ 113 stav 1), prethodno da propiše pismene uslove.

(²) Za poslove po kojima se zaključuju ugovori neprednjem pogodbom ili na osnovu pismenih ponuda (§ 113 stav 2) nadležni naredbodavac odlučuje o prethodnom propisivanju pismenih uslova, prema prirodi posla. Kad nadležni naredbodavac odluči da se prethodno ne propišu pismeni uslovi mora u naredbi za izvršenje posla da odredi sve što bi po § 120 bilo potrebno za racionalno izvršenje posla.

(³) U svima slučajevima gde to priroda posla koji se ima zaključiti dozvoljava, mora se pored propisanih uslova utvrditi obrazac (model, plan, tip, mustra).

§ 120

(¹) Uslovi su opšti i posebni.

(²) Opšti uslovi sadrže odredbe o podobnosti ponuđača, o jemstvu i o posledicama neizvršenja ugovora u pogledu jemstva.

(³) Posebni uslovi sadrže odredbe o načinu izvršenja posla (§ 113), o količini, kakvoći i razmeri, o roku i mestu izvršenja posla, o ispitivanju, ocenjivanju i prijemu, o načinu isplate, kao i odredbu koji je sud nadležan za raspravu sporova po § 175.

(⁴) Kad to priroda posla zahteva u posebnim uslovima će se objaviti i njegova procenjena vrednost kao i utvrditi maksimalne granice ostupanja od utvrđene kakvoće ili razmere.

(⁵) U slučaju kad se ima utvrditi obrazac (§ 119 stav 3) to vrši stručna komisija koju određuje nadležni naredbodavac. Ova komisija mora potvrditi obrazac svojim potpisima i pečatima.

(⁶) Kad se obrasci po prirodi predmeta ne mogu utvrditi propisuju se opisno ili crtežom i ti se opisi odnosno crteži potvrđuju kao i obrasci.

(⁷) U uslovima se mora naznačiti da li se ponude primaju za celokupan posao ili za njegove pojedine delove. Odlučujući o tome nadležni naredbodavac je dužan statati se da, u svima slučajevima gde to priroda posla dozvoljava, odobravanjem podnošenja delimičnih ponuda omogući učestovanje štovi većem broju ponuđača.

(⁸) Ne mogu se propisivati uslovi koji su protivni odredbama ove uredbe.

(⁹) U uslovima se mora izrečeno navesti da u svemu važe odredbe ove glave.

(¹⁰) Uslovi su sastavni deo ugovora o izvršenju posla. Za sve poslove, čija procenjena vrednost iznosi preko 300 hiljada dinara, moraju se uslovi pre donošenja naredbe za izvršenje posla dostaviti nadležnom državnom pravobranioštvu. Državno pravobranioštvu je dužno da dostavljene uslove uzme najhitnije u ocenu i da po njima da svoje pravno mišljenje i primedbe. Za opšte uslove, može se pribaviti generalna saglasnost državnog pravobranioštva, a za posebne uslove samo ukoliko se i za njih može utvrditi jednobrazni tekst s obzirom na istorodnost poslova.

§ 121

(¹) Podobnost ponuđača obuhvata njegovu moralnu, materijalnu i stručnu sposobnost za potpuno izvršenje posla i utvrđuje se uverenjem vlasti odnosno ustanove nadležne za privrednu granu kojoj pripada posao koji se ima izvršiti.

(²) U posebnim uslovima tačno će se odrediti vlast odnosno ustanova koja ima da izda uverenje o podobnosti, a izdato uverenje važi jednu godinu dana. Koja će vlast odnosno ustanova biti nadležna za izdavanje uverenja određuje ministar trgovine i industrije

3 Jemstvo (kaucija)

§ 122

(¹) Ponuđači su dužni položiti jemstvo (kauciju).

(²) Jemstvo služi kao garancija da će ponuđač odgovoriti svojim obavezama. Na položeno jemstvo država ima preče pravo od svih poverilaca.

(³) Jemstvo iznosi za domaće ponuđače 5%, a za strane, bez obzira na državljanstvo punomoćnika, 10% od procenjene vrednosti posla. Nadležni naredbodavac može u izuzetnim slučajevima odrediti i veći iznos jemstva. Ako se po prirodi posla procenjena vrednost ne određuje, iznos jemstva se utvrđuje posebnim uslovima. Kao strani ponuđači po ovoj odredbi smatraće se imaoći radnje koja nije registrovana kod naših vlasti po odredbama Zakona o radnjama i drugih specijalnih zakona.

(4) Država se ne može obavezati na plaćanje kamate na položena jemstva.

(5) Položeno jemstvo može se zameniti istom vrstom jemstva (§ 124).

(6) Ako polagač jemstva traži zamenu položenog jemstva drugom vrstom jemstva o tome donosi odluku nadležni naredbodavac i protiv nje se ne može uložiti pravno sretstvo. Zamena položenog jemstva drugom vrstom jemstva može se odobriti najviše dvaput. Za svaku dalju zamenu jemstva potrebno je još i odobrenje ministra finansija.

(7) Kad se po § 170 stav 2 ugovori plaćanje unapred, nadležni naredbodavac će odlučiti da li je saugovorač dužan da za ugovorene avanse položi posebno jemstvo. Po red jemstva iz § 124 posebno jemstvo za ugovorene avanse može biti i u garantnom pismu stranih novčanih zavoda, ako to prethodno odobri minister finansija.

(8) Izuzetno od stava 1, jemstvo ne polažu samostalne i ostale državne ustanove, banovinska privredna preduzeća i ustanove i privredna preduzeća u kojima država učestvuje sa više od 80% akciskog kapitala.

§ 123

(1) Blagajna kojoj se polaže jemstvo izdaće ponuduču pored reversa i duplikat reversa.

(2) Položeno jemstvo vraća se samo po naredbi nadležnog naredbodavca koji je doneo odluku o izvršenju posla radi koga je jemstvo i položeno i to uz povraćaj reversa.

§ 124

Kao jemstvo služi:

- 1) gotov novac;
- 2) državne i državom garantovane obveznice, kao i blagajnički bonovi i zapisi;
- 3) papiri koji se kotiraju na berzi, a koje minister finansija oglasi sposobnim za jemstvo;
- 4) garantna pisma novčanih zavoda u zemlji, i
- 5) uložne knjižice Državne hipotekarne banke, Poštanske štedionice i samoupravnih štedionica.

§ 125

(1) Državne i državom garantovane obveznice kao i blagajnički bonovi i zapisi primaju se kao jemstvo po njihovoj nominalnoj vrednosti.

(2) U slučaju neizvršenja obaveza jemstvo položeno u državnim i državom garantovanim obveznicama obračunava se u korist države po berzanskom kursu na dan prodaje. Ako su u pitanju državne hartije od vrednosti ministar finansija ima pravo upotrebiti ih za uvećanje amortizacije dotičnog državnog duga i narediti njihov obračun po poslednjem srednjem berzanskom kursu koji je važio do dana donošenja odluke o oduzimanju jemstva u korist države.

§ 126

Papiri iz § 124 tačka 3 primaju se kao jemstvo u vrednosti 3/4 poslednjeg srednjeg berzanskog kursa koji je važio do dana polaganja, a u slučaju neizvršenja primljenih obaveza obračunavaju se po berzanskom kursu na dan prodaje.

§ 127

(1) Kao jemstvo iz § 124 tačka 4 mogu se primati samo garantna pisma registrovana od strane Ministarstva finansija odnosno finansijskih direkcija. Minister finansija propisaće uslove pod kojima će se vršiti registrovanje garantnih pisama.

(2) Garantna pisma važe za sve vreme trajanja ugovornih obaveza i moraju sadržavati samo obavezu zavoda koji ih izdaje, da će državi u slučaju neizvršenja obaveza od strane ponuđača odnosno saugovorača, a na poziv nadležnog naredbodavca položiti u gotovom novcu iznos garantnog pisma.

(3) Garantna pisma koja bi sadržavala makakve druge uslove i ograničenja ne smeju se registrovati ni primati kao jemstvo.

§ 128

Jemstvo iz § 124 tačka 5 može se primiti samo ako za naplatu uloženog novca ne postoji nikakva ograničenja. Za dokaz o tome ponuđač će podneti uverenje Državne hipotekarne banke odnosno dotične štedionice. Od dana izdatog uverenja država ima prvenstveno pravo naplate svog potraživanja iz uloženog novca.

4 Javna nadmetanja

§ 129

(1) Javna nadmetanja su usmena ili pismena.

(2) Svako javno nadmetanje, bilo usmeno ili pismeno, mora biti objavljeno u »Službenim novinama« Kraljevine

Jugoslavije. Ako je javno nadmetanje usmeno, od dana objave do dana nadmetanja rok ne može biti kraći od 20 dana, a ako je pismeno, ovaj rok od 20 dana računa se od dana objave do poslednjeg dana koga se ponude mogu primati (§ 133).

(3) Objava mora sadržavati:

1) ko nareduje javno nadmetanje i da li će se obaviti pismeno ili usmeno;

2) posao radi koga se nareduje javno nadmetanje sa kratkim navodom iz posebnih uslova o količini, kakvoći, razmeri, roku i procenjenoj vrednosti, ako se ona objavljuje (§ 120 stav 4);

3) mesto, dan i čas javnog nadmetanja;

4) gde se uslovi odnosno obrasci mogu videti, po kojima se ceni i na koji način (neposredno ili poštom) mogu dobiti;

5) iznos jemstva, i kojog se državnoj kasi ima položiti. Ako je javno nadmetanje pismeno ima se označiti kojim se državnim blagajnama van mesta javnog nadmetanja jemstvo može položiti;

6) koji se dokazi traže za utvrđivanje podobnosti;

7) rok iz § 144 stav 1, i

8) u slučaju pismenog nadmetanja gde i kome se ponude imaju predati i do koga dana i časa (§ 133), kao i koje se isprave moraju podneti po § 132.

(4) Pre nego što objavi javno nadmetanje nadležni nadrebedovac je dužan da ispita da li se posao može da ustupi kojoj samostalnoj državnoj ustanovi. Način i uslovi isporuke kao i naknada koja za ustupljeni posao ima da pristupa ustanovi utvrđice se neposrednom pogodbom (§ 147 tačka 9) i to administrativnim putem (§ 222 stav 2).

§ 130

(1) Ako priroda posla zahteva javno nadmetanje može se obaviti i u više mesta istog dana i časa i pod istim uslovima (§ 129).

(2) Javno nadmetanje vrši komisija od tri člana koju iz reda činovnika određuje nadležni nadrebedovac samom naredbom za izvršenje posla (§ 114 stav 1). Ako se komisija ne može obrazovati od činovnika istog nadležstva puniče se činovnicima koga drugog državnog nadležstva iz istog mesta. Ako se komisija ni tako ne bi mogla obrazovati može se za trećeg člana komisije odrediti činovnički pripravnik iz istog nadležstva ili mesta, odnosno mogu se

za članove komisije odrediti državni činovnici iz najbližeg mesta.

(3) Javno nadmetanje se obavlja u radne dane i počinje prepodne a traje dok se ne svrši. Ako se nadmetanje ne svrši istog dana o rezultatu se sastavlja zapisnik (§ 137), a rad se nastavlja početkom radnog vremena idućeg radnog dana.

§ 131

(1) Pismeno javno nadmetanje vrši se na osnovu pismenih ponuda koje se predaju u zapečaćenom omotu, neposredno ili poštom, nadležtvu, kod koga se javno nadmetanje vrši. U slučaju neposredne predaje nadležtvu o prijemu izdaje potvrdu. Poštom se ponude šalju na povratni recepis, a posledice neblagovremene predaje ponude nadležtvu u smislu § 133 snosi ponuđač.

(2) Pismene ponude moraju biti taksirane po Zakonu o taksama a ponudene cene označene brojkom i slovima. U cenu moraju biti uračunate državne i samoupravne dažbine i takse kao i prevozni troškovi do mesta isporuke.

§ 132

Uz pismenu ponudu ponuđač mora podneti:

1) potpisane uslove, odnosno izjavu da su mu uslovi poznati i da pristaje da se po njima nadmeće, kao i da su mu poznati obrasci (§ 119 stav 3);

2) duplikat reversa o položenom jemstvu sa uverenjem koje se traži po § 128 ako je jemstvo iz § 124 tačka 5;

3) dokaz o podobnosti, i

4) izjavu o poreklu predmeta ponude (§ 183).

§ 133

(1) Starešina nadležtva kod koga se vrši javno nadmetanje određuje činovnika koji će primati ponude. Određeni činovnik će primati ponude, bilo da se one predaju neposredno ili preko pošte, najdalje do kraja poslednjeg radnog dana pre dana nadmetanja i to u toku radnog vremena propisanog za dotično nadležstvo. Isti će činovnik na omotu svake od primljenih ponuda označiti dan i čas prijema, a ovu oznaku overiće istoga dana starešina nadležtva.

(2) Odredbe prethodnog stava važe i za odustanak od ponude.

(3) Na kraju radnog vremena poslednjeg radnog dana pre dana nadmetanja određeni činovnik sastaviće izveštaj

o broju primljenih ponuda i taj izveštaj će istog dana zavesti u delovodni dnevnik.

(4) Podaci o primljenim ponudama smatraju se kao službena tajna.

§ 134

(1) Za prvo javno nadmetanje potrebna su najmanje tri ponuđača.

(2) U slučaju da nema tri ponuđača smatra se da prvo nadmetanje nije uspelo, što će određena komisija utvrditi u zapisniku. Ako je javno nadmetanje pismeno vratiće se ponuđačima ponude neotvorene, a ako je usmeno komisija ne može nadmetanje ni otpočeti.

§ 135

(1) Pismene ponude primljene saobrazno § 133 određeni činovnik predaje sa svojim izveštajem na dan javnog nadmetanja komisiji, koja počinje sa otvaranjem ponuda u zakazano vreme. Odmah po otvaranju svake ponude članovi komisije su dužni da overe ponudu i sve priloge uz nju podnete. Komisija sem ovako primljenih ponuda ne može ni od nadleštva ni od ponuđača primati ponude niti kakva druga akta i isprave. Članovi komisije za vreme trajanja nadmetanja ne smeju dolaziti u dodir sa ponuđačima van mesta nadmetanja.

(2) Ponuđači mogu prisustvovati otvaranju pismenih ponuda lično ili preko punomoćnika. Kao legitimacija služi potvrda o predaji ponude, a za punomoćnika još i uredno punomoćije.

(3) Licima koja su položila jemstvo a u određenom roku (§ 133) nisu podnela ponudu vratiće se položeno jemstvo uz naplatu dvostrukog iznosa depozitne takse.

§ 136

(1) U slučaju usmenog javnog nadmetanja ponuđači odnosno njihovi uredni punomoćnici dužni su u početku nadmetanja potpisati propisane uslove sa izjavom da su im i obrasci (§ 119 stav 3), ako ih ima, poznati i da po njima pristaju da se nadmeću. U isto vreme dužni su podneti i dokumenta iz § 132 tačka 2 i 3 i dati pismenu izjavu iz tačke 4 istog paragrafa. Ova dokumenta odmah po prijemu overavaju svi članovi komisije.

(2) Komisija ne može dozvoliti učešće na usmenom javnom nadmetanju ponuđaču, koji u pogledu propisanih uslo-

va u svojim izjavama čini makakvo otstupanje bilo da ih menja ili dopunjaje, kao i ponuđaču koji ne da izjavu i ne podnese sva dokumenta koja se po prethodnom stavu traže i čija dokumenta, s obzirom na odredbe ove uredbe, nisu punovažna.

(3) Ponuđač ne može odustati od ponudene cene.

(4) Propis § 135 stav 3 shodno će se primenjivati.

§ 137

(1) Komisija o svom radu vodi zapisnik.

(2) Zapisnik mora sadržavati: po čijoj naredbi se vrši javno nadmetanje, datum i broj te naredbe, imena članova komisije i datum i čas kada je javno nadmetanje počelo. Dalje mora sadržavati i to:

1) ako je javno nadmetanje pismeno: broj ponuda koje je komisija primila; datum i broj izveštaja određenog činovnika o primljenim ponudama (§ 133 stav 2); da li su ponude komisiji predate u nepovredenom omotu; ko je ponuđač; visinu ponudene cene i da li je uz ponudu podneto sve što se traži po § 132. Ponude se izlažu pod rednim brojevima svaka za sebe, i

2) ako je javno nadmetanje usmeno: koliko se ponuđača javilo; imena onih koji su ispunili uslove iz § 136 stav 1, i imena onih koji su isključeni po § 136 stav 2 i sa kojih razloga. Poslednja cena upisuje se kod imena svakog ponuđača brojkom i slovima i potvrđuje potpisom ponuđača odnosno njegovog pomoćnika.

(2) Zapisnik potpisuju svi članovi komisije.

§ 138

(1) Prisutni ponuđači imaju pravo posle potpisa zapisnika od strane komisije uveriti se o tačnosti navoda u zapisniku i na istom stavljati svoje primedbe. Primedbe ponuđača overavaju svi članovi komisije.

(2) Primedbe koje nisu stavljene na zapisniku ne mogu se uzeti u obzir, ako na drugi način budu učinjene.

(3) Ponuđači koji nisu prisustvovali nadmetanju nemaju prava činiti primedbe na tok nadmetanja.

§ 139

Ako je više ponuđača podnelo ponude sa jednakim cennama a pritom su ove ponude i najpovoljnije (§ 143), komisija će odmah, na zasebnom zapisniku, izvršiti između njih uže usmeno nadmetanje. Ako ti ponuđači nisu svi pri-

utni komisija će to konstatovati u zapisniku javnog nadmetanja i u svom izveštaju, a nadležni naredbodavac pozvće ponuđače da se pismeno izjasne da li nude povoljniju cenu od ponudene. U kome se roku ove izjave imaju dati određuje nadležni naredbodavac vodeći računa o roku iz § 144 stav 1. Za dostavljanje i prijem ovih izjava važe odredbe § 131 stav 1 i § 133 stav 1. Ove njihove izjave smatraće se kao sastavni deo ponude i u njima ponuđači ne mogu odustajati od datih ponuda, niti uslovjavati nižu cenu izmenom propisanih uslova. U protivnom slučaju ostaju u važnosti prvo bitne ponude.

§ 140

(1) Po svršenom javnom nadmetanju komisija je dužna da u roku od 3 dana dostavi nadležnom naredbodavcu koji je javno nadmetanje naredio zapisnik sa svima ponudama i ostalim ispravama. Uz zapisnik komisija dostavlja svoj izveštaj koji sadrži: primedbe o toku nadmetanja ako ih ima; konstataciju o tome da li je bilo ponuda koje se, s obzirom na odredbe ove uredbe, ne mogu uzimati u postupak, kao i mišljenje o tome koji je ponuđač najpovoljniji i da li se ima smatrati da je javno nadmetanje dalo povoljne rezultate.

(2) Izuzetno, ako to zahteva priroda posla radi koga je javno nadmetanje izvršeno, može nadležni naredbodavac ostaviti komisiji za podnošenje izveštaja duži rok a koji ne može preći 15 dana.

§ 141

(1) Nadležni naredbodavac u slučaju pismenog javnog nadmetanja ne može uzimati u obzir ponude:

- 1) koje nisu primljene saobrazno § 133;
- 2) koje ne sadrže sve punovažne isprave i izjave propisane u § 132;
- 3) kojima se ma u kom obliku čini otstupanje od propisanih uslova, bilo da se time propisani uslovi menjaju bilo dopunuju;
- 4) u kojima cene nisu tačno i jasno određene, kao i one u kojima su cene određene u procentima prema ostatim ponudama;
- 5) u kojima su ponuđene cene veće od procenjenih;
- 6) koje su podnete od ponuđača koji po zakonu nemaju sposobnost za zaključenje ugovora ili su pod stečajem ili su tražili ravnanje van stečaja;
- 7) koje su podnete od lica isključenih po § 177.

(2) Ponude iz prethodnog stava imaju se smatrati kao da nisu ni podnete.

(3) U slučaju usmenog javnog nadmetanja može nadležni naredbodavac uzeti u ocenu razloge i okolnosti zbog kojih je komisija isključila prijavljene ponuđače po § 136 stav 2 i o tome doneti odluku.

§ 142

(1) Ako prvo javno nadmetanje ne uspe, bilo zbog nedovoljnog broja ponuđača (§ 134), bilo što se podnete ponude nisu mogle uzeti u postupak (§ 141), bilo što su ponuđene cene nepovoljne, može nadležni naredbodavac odrediti drugo javno nadmetanje. Rok iz § 129 stav 2 u ovom slučaju ne može biti kraći od 5 dana. Propisani uslovi ne mogu se za drugo javno nadmetanje menjati.

(2) Ako se na drugo javno nadmetanje jave najmanje dva ponuđača čije se ponude po § 141 mogu uzeti u postupak, javno nadmetanje može se obaviti. Ako se na drugo javno nadmetanje javi samo jedan ponuđač, nadležni naredbodavac može sa njim zaključiti pogodbu u smislu § 147 tačka 16 ako bi ponudio cenu nižu od najniže cene ponuđene na prvom nadmetanju.

(3) Ako javno nadmetanje ne bi uspelo ni na jedan od načina predviđenih u prethodnim stavovima, nadležni naredbodavac može pod istim uslovima narediti novu nadmetanja u roku koji ne može biti kraći od 5 dana. Nova nadmetanja imaju se obaviti u svemu po propisima stava 1 i 2.

(4) U slučaju da se propisani uslovi, s obzirom na ishod ranijih nadmetanja moraju izmeniti, novo nadmetanje mora se objaviti i obaviti kao prvo javno nadmetanje.

§ 143

(1) Kad nadležni naredbodavac nađe da je javno nadmetanje uspelo, doneće odluku kojom ustupa posao ponuđaču koji je po njegovom nahodenju najpovoljniji, s obzirom na sve okolnosti koje su od značaja za ocenu povoljnosti ponude po državu, pridržavajući se u pogledu zaštite domaće industrije i radinosti u svem odredba § 183.

(2) Ako je potrebna saglasnost po § 115 stav 2 ili 3 postupiće se po § 116.

§ 144

(1) Ponuđači ostaju u obavezi prema državi za 30 dana od dana javnog nadmetanja, ako u objavi javnog nadmetanja nije predviđen drugi rok. U ovom roku mora se doneti odluka o ustupanju posla.

(2) Odluka o ustupanju posla (§ 114 stav 2 i § 143) ima se saopštiti ponuđaču kome je posao ustupljen. Ako za odluku o ustupanju posla nije potrebna saglasnost ministra finansija (§ 115 stav 1) saopštenje će se izvršiti odmah po njenom donošenju. Ako je pak za odluku o ustupanju posla potrebna saglasnost iz § 115 stav 2 ili 3, saopštenje će se izvršiti po dobivenoj saglasnosti a u roku iz stava 1. I u jednom i u drugom slučaju predaje se prilikom saopštenja ponuđaču odluka o ustupanju posla u overenom prepisu, zajedno sa jednim primerkom uslova potpisanim od strane nadležnog naredbodavca.

(3) Od dana saopštenja odluke o ustupanju posla smatra se da je ugovor između države i ponuđača zaključen. Sastavne delove ugovora sačinjavaju: uslovi po kojima je javno nadmetanje izvršeno sa obrascima shodno § 132 tačka 1 i § 136; ponuda ponuđača, odnosno zapisk o usmenoj javnom nadmetanju; odluka nadležnog naredbodavca o ustupanju posla, i odluka o saglasnosti iz § 115 stav 2 ili 3.

(4) Od dana saopštenja odluke o ustupanju posla, koje se može izvršiti i telegrafskim putem, počinju teći svi rokovi predviđeni uslovima po kojima je javno nadmetanje izvršeno. Ovo važi i za slučajevе ako se sa ponuđačem zaključuje i formalni ugovor (stav 6).

(5) U slučaju da ponuđač ne bude htio najdalje u roku od 15 dana od dana poziva primiti saopštenje o ustupanju posla, država zadržava položeno jemstvo u svoju korist.

(6) Ako se sa ponuđačem ima zaključiti i formalni ugovor, ne mogu se tim ugovorom niukoliko menjati ni dopunjavati uslovi po kojima je javno nadmetanje izvršeno.

§ 145

(1) Ako za odluku o ustupanju posla najpovoljnijem ponuđaču nije potrebna saglasnost ministra finansija (§ 115 stav 1) nadležni naredbodavac će odmah po donošenju iste narediti povraćaj jemstva ponuđačima, čije ponude nisu prihvачene. U protivnom, t. j. ako je za odluku o ustupanju posla potrebna saglasnost iz § 115 stav 2 ili 3, povraćaj jemstva će se narediti tek po dobivenoj saglasnosti.

(2) Ponuđačima čije se ponude, s obzirom na odredbe § 141, nisu mogle uzeti u obzir, nadležni naredbodavac će narediti povraćaj jemstva odmah po održanom javnom nadmetanju.

(3) Razrešeni ponuđači dužni su da podignu jemstva u roku od 15 dana računajući od dana saopštenja. Ponuđači koji u tom roku ne podignu svoja jemstva platiće depozitnu takšu po Zakonu o taksama. Ako se jemstvo ne podigne ni u roku od godine dana ono pripada državi.

§ 146

(1) U slučaju da vrednost posla iznosi manje od 100.000 dinara dužan je ponuđač, kome je posao ustupljen, zameniti garantno pismo bilo jednim bilo sa više jemstava iz § 124 tačka 1, 2, 3 i 5, a ako je vrednost veća od 100.000.— dinara onda je to dužan učiniti za polovinu iznosa jemstva. I u jednom i u drugom slučaju do izvršenja zamene garantno pismo ostaje kao jemstvo u celom svom iznosu.

(2) Rok za zamenu iz prethodnog stava ne može biti duži od 15 dana, računajući od dana saopštenja odluke o ustupanju posla.

Neposredne pogodbe

§ 147

Saobrazno § 113 stav 2 mogu se bez javnog nadmetanja zaključivati neposredne pogodbe i to samo u ovim slučajevima:

1) po svakom poslu čija procenjena vrednost ne prelazi 3.000.— dinara;

2) za nabavku materijala i podmirenje ostalih potreba za izvršenje radova u režiji koji se odnose na hitne opravke državnih saobraćajnih ili drugih građevinskih objekata oštećenih elementarnim nepogodama ili kojim drugim nepredvidljivim slučajevima, ako procenjena vrednost ne iznosi više od 300.000.— dinara.

3) za poslove koji se u interesu države moraju držati u tajnosti;

4) za nabavke i radove koji se odnose na naoružanje i ubojnu spremu;

5) ako prešnost potrebe u izuzetno važnim prilikama po interesu države zahteva izvršenje posla u što kraćem roku (115 stav 1);

6) za nabavku predmeta koji se mogu naći samo kod jedne ličnosti, radnje ili ustanove u državi ili inostranstvu;

7) za nabavke naučnih knjiga, sanitetskog i apotekarskog materijala, instrumenata, mašina i drugih konstrukcija, čija specijalna izrada isključivo ili ponaјbolje odgovara potrebi koja se ima podmiriti;

8) za nabavke specijalnih predmeta sa kojima se imaju izvršiti naučni i drugi tehnički opiti;

9) za poslove koji se ustupaju samostalnim i ostalim državnim ustanovama;

10) za opravke i prepravke oružja, municije, instrumenata, ubojne spreme, alata, mašina i mašinskih instalacija;

11) za nabavku jahaće, tegleće i tovarne stoke za potrebe vojske, kao i za kupovinu konja i druge stoke i živine za priplov;

12) za nabavku žitarica, sena i slame za potrebe vojske i to prvenstveno od proizvodača i njihovih zadruga, a po cenama koje nadležne vojne vlasti budu utvrdile s obzirom na tržišne prilike i objavile preko upravnih i opštinskih vlasti;

13) za nabavku životnih namirnica radi ishrane bolesnika, vojnika, pitomaca i daka u državnim zavodima, privorenika i dr., ako nabavka ne prelazi 20.000.— dinara.

14) Za nabavku materijala za osvetljenje, ogrev i prostirku za potrebe vojske za vreme manevra, kao i za nabavku uglja za potrebe državnih željeznica;

15) za nabavku poljoprivrednih proizvoda, odnosno proizvoda domaće kućne radnosti, prvenstveno od proizvodača i njihovih zadruga, ako nabavka ne prelazi 50.000.— dinara;

16) u slučaju § 142 stav 2 i § 159 stav 7.

17) u slučaju ako se na drugo javno nadmetanje (§ 142 stav 2), odnosno na ponovno traženje ponuda (§ 159 stav 7), ne javi nijedan ponuđač. Za izvršenje posla u ovom slučaju ne može se doneti odluka (§ 114 stav 2) pre nego što se pribavi saglasnost ministra finansija, i

18) za poslove koji se moraju izvršiti u inostranstvu, ako to prethodno odobri ministar finansija.

§ 148

(¹) Zaključenje neposredne pogodbe iz § 147 tačka 1 može se poveriti jednom činovniku, a ostale neposredne pogodbe mogu se zaključivati samo komisijskim putem u smislu § 130. Pri ovome nadležni naredbodavac je dužan voditi računa o odredbi § 165 stav 2.

(²) Činovnika odnosno članove komisije iz prethodnog stava određuje nadležni naredbodavac u naredbi za izvršenje posla (§ 114 stav 1).

(³) U slučaju § 147 tačka 16 i 17 predlog za izvršenje posla neposrednom pogodbom čini komisija koja je vršila javno nadmetanje.

§ 149

Neposredna pogodba važi kad je odobri nadležni naredbodavac. Ako je potrebna saglasnost po § 115 postupice se po § 116.

§ 150

(¹) Izuzetno od odredbe § 149 može nadležni naredbodavac ovlastiti određenog činovnika odnosno komisiju da bez njegovog odobrenja pogodbe, posao sama kratkim putem zaključi, izvrši, primi i isplati pogodenu cenu u ovim slučajevima:

1) u slučaju § 147 tačka 1, 2, 11, 13, 14 i 15;

2) za poslove iz § 147 tačka 3, 5, 6, 7 i 8 ako ukupna vrednost ne prelazi 100.000.— dinara, i

3) u slučaju nabavke iz § 147 tačka 12 a po postupku tamo propisanom bez obzira na vrednost nabavke.

(²) Ako se u toku zaključenja posla članovi komisije koji imaju ovlašćenje iz prethodnog stava ne saglase, pogodba važi kad je odobri nadležni naredbodavac (§ 149).

(³) Ovlašćenje iz stava 1 izdaje se u naredbi za izvršenje posla.

(⁴) Naredbom za izvršenje posla sa ovlašćenjem iz stava 1 odrediće se ovlašćenom činovniku odnosno komisiji i rok u kome su oni dužni posao izvršiti, podneti svoj izveštaj i pravdati izdatak u smislu § 151 stav 2. Ovaj rok ne može biti duži od 10 dana računajući od dana prijema novca. Izuzetno može nadležni naredbodavac na obrazložen predlog ovlašćenog činovnika odnosno komisije produžiti rok još za 20 dana. Ako je zbog prirode samoga posla potreban duži rok nadležni naredbodavac će prethodno privabiti saglasnost ministra finansija.

(⁵) Ovlašćenja iz stava 1 ne mogu se izdavati na teret kredita istekle budžetske godine.

§ 151

(¹) Na osnovu datog ovlašćenja po § 150 nadležan naredbodavac izdaje naredbu za privremenu isplatu po kojoj se ovlašćenom činovniku odnosno komisiji isplaćuje potrebna suma u granicama iznosa predviđenog u naredbi za izvršenje posla, a pod uslovom naknadnog pravdanja.

(²) Ovlašćeni činovnik odnosno komisija dužni su u opravdanje primljenih sumi u propisanom roku (§ 150 stav

4) podneti nadležnom naredbodavcu iscrpan izveštaj o izvršenom poslu, originalan račun lica sa kojim je posao zaključen i kome je isplata izvršena i potvrdu nadležnog organa,

u slučaju nabavke stvari i materijala, da su nabavljeni predmeti uvedeni u računske knjige.

(³) Ovlašćeni činovnik odnosno komisija ne smeju stvarati obavezu za državu preko sume koja im je po stavu 1 izdata.

(⁴) Nadležni naredbodavac, pošto odobri rad ovlašćenog činovnika odnosno komisije, sprovodi sva dokumenta iz stava 2 računovodstvu koje je izdalo nalog za privremenu isplatu zajedno sa svojom naredbom za isplatu (§ 42 stav 2). Ovom naredbom zamenjuje se i u potpunosti likvidira naredba za privremenu isplatu iz stava 1.

(⁵) Ako ovlašćeni činovnik odnosno komisija u roku iz § 150 stav 4 ne podnesu izveštaj i obračun, dužni su izuzetu sumu po stavu 1 vratiti odmah blagajni od koje su je primili. U protivnom naplatiće se cela izuzeta suma od njihovih ukupnih prinadležnosti za naredni mesec.

(⁶) Odredbe prethodnih stavova važe i za slučaj nabavaka iz § 147 tačka 12.

§ 152

(¹) U kojim slučajevima, u kom obliku i na koji način će se za poslove po kojima se zaključuju neposredne pogodbe propisati opšti i posebni uslovi odlučiće nadležni naredbodavac (§ 119 stav 2).

(²) U slučaju § 150 ovi su uslovi obavezni za komisiju i ona ih ne može menjati ni dopunjavati.

(³) Ako je važenje pogodbe uslovljeno odobrenjem nadležnog naredbodavca (§ 149) on je ovlašćen da ceni da li se i ukoliko mogu činiti otstupanja od propisanih uslova. Ovo pravo ne pripada nadležnom naredbodavcima u slučajevima u kojima naredbu za zaključenje neposredne pogodbe donosi po saglasnosti iz § 115 stav 2 ili 3.

§ 153

(¹) U slučajevima u kojima pogodba važi kada je odobri nadležni naredbodavac, komisija je dužna po završetku posla podneti uz svoj iscrpan izveštaj i zapisnik pogodbe, koji mora biti potpisana od ponudača i od članova komisije.

(²) Ako nadležni naredbodavac ne doneše odluku o odobrenju pogodbe (§ 114 stav 2) u roku od 20 dana od dana potpisa zapisnika pogodbe ponudač ispada iz obaveze.

(³) Odluka o odobrenju pogodbe stavlja se na samom zapisniku pogodbe.

(⁴) Od dana odobrenja pogodbe smatra se da je ugovor zaključen a rokovi za njegovo izvršenje počinju teći

od dana saopštenja ponudaču odluke o odobrenju pogodbe. Ovo se saopštenje ima izvršiti najdalje u roku od 10 dana od dana odobrenja pogodbe. Ako ponudač ne bude htio najdalje u roku od 10 dana od dana primljenog poziva primiti saopštenje o ustupanju posla, pogodba se raskida a ponudač odgovara za štetu ako je država usled toga bude pretrpela.

(⁵) Donoseći odluku o odobrenju pogodbe nadležni naredbodavac je dužan pridržavati se u pogledu zaštite domaće industrije i radinosti odredaba § 183.

§ 154

(¹) Ako vrednost neposredne pogodbe prelazi 10.000.— dinara saugovorač je dužan položiti jemstvo iz § 122, ukoliko je polaganje jemstva, s obzirom na prirodu posla, predviđeno shodno § 152 stav 1.

(²) Jemstvo se ima položiti u roku od 15 dana od dana saopštenja odluke o odobrenju pogodbe (§ 153 stav 4).

(³) Ako je jemstvo u garantnom pismu važe ograničenja iz § 146 stav 1.

(⁴) Nepolaganje jemstva u ostavljenom roku povlači raskid pogodbe i odgovornost ponudača za štetu koju država usled toga bude pretrpela.

(⁵) Odredbe prethodnih stavova ne važe za slučajevne predviđene u § 150.

§ 155

Nadležni naredbodavac kao i ovlašćeni činovnik odnosno članovi komisije (§ 148 stav 1) kojima je povereno zaključenje neposredne pogodbe dužni su najstrožije voditi računa o tome, da ponudene cene odgovaraju mesnim i prosečnim tržišnim odnosno berzanskim cenama. Svako otstupanje od ovoga, ako nije opravdanim razlozima obrázloženo prilikom zaključenja odnosno odobrenja pogodbe, povlači njihovu odgovornost po § 6.

§ 156

(¹) Neposredne pogodbe, izuzev slučaja iz § 147 stav 6, mogu se zaključivati samo sa licima koja su proizvođači ili su po zakonu o radnjama ili drugim zakonima ovlašćena za vršenje poslova po kojima se pogodba zaključuje. Kad to priroda posla zahteva ima se tražiti i dokaz o podobnosti (§ 121).

(²) Nadležni naredbodavac dužan je voditi računa da se ovakvim pogodbama ne povlašćuju pojedina lica, već se

ima starati da se pod istim uslovima, ako to priroda posla dozvoljava zaključuju pogodbe sa što većim brojem lica pomenutih u prethodnom stavu.

6 Pismene ponude

§ 157

(¹) Saobrazno § 118 stav 2 poslovi čija vrednost ne prelazi 300.000.— dinara mogu se zaključivati na osnovu pismenih ponuda.

(²) Na isti način mogu se zaključivati i poslovi koji ne traju duže od tri godine i čiji rashodi ne prelaze 60.000.— dinara godišnje. Ugovori koji se zaključuju za izvršenje ovakvih poslova ne mogu sadržavati klauzulu njihovog prečutnog produženja.

(³) Pribavljanje pismenih ponuda vrši se komisijskim putem. Članove komisije i rok do koga se ponude imaju podneti određuje nadležni naredvodavac u naredbi za izvršenje posla. Dužina roka određuje se prema prirodi posla tako, da ponuđači imaju dovoljno vremena da se obaveste o svima uslovima pod kojima se posao ima izvršiti. Ovaj rok ne može biti kraći od 10 dana ako vrednost posla iznosi više od 20.000.— dinara. Rok se računa od dana poziva (§ 158 stav 1), odnosno od dana objave (§ 158 stav 2). U pogledu sastava komisije važe odredbe § 148 stav 2, a u pogledu uslova važe odredbe § 119 stav 2. Uslovi moraju sadržavati klauzulu da u svemu važe odredbe ove glave.

§ 158

(¹) Komisija pribavlja ponude obraćajući se pismenim pozivom neposredno što većem broju lica, čije se ponude mogu uzeti u obzir saobrazno § 156 stav 1, objavljajući to jednovremeno i u samom nadležtvu na pristupačnom i vidnom mestu.

(²) Ako je vrednost posla veća od 50.000.— dinara, poziv za podnošenje ponuda mora se, pored objave u nadležtvu, objaviti na teritoriji Uprave grada Beograda u »Službenim novinama« Kraljevine Jugoslavije, a na teritoriji mesnih uprave u službenom listu banovine i u jednom od mesnih listova, a ako takvih nema, onda u jednom od mesnih listova u sedištu dotične banske uprave.

(³) U pozivu za podnošenje pismenih ponuda treba na- značiti:

- 1) koji se posao i po kome rešenju ima izvršiti;
- 2) u kome se roku posao ima izvršiti;

3) do koga roka će se pismene ponude primati, s tim da se posle određenog roka podnete ponude neće uzimati u obzir;

4) koji je član komisije ovlašćen za primanje pismenih ponuda;

5) gdje i kad se pismani uslovi mogu videti ili po određenoj ceni kupiti;

6) za koje vreme ponuđač ostaje sa ponudom cenom u obavezi, i

7) koja vlast odnosno ustanova ima da izda uverenje o podobnosti (§ 121 stav 2).

(⁴) Počed podatka iz prethodnog stava u pozivu za podnošenje pisanih ponuda treba naznačiti još i to:

1) da se ponuda mora dostaviti u žapčaćenom žavoju, na kome će biti čitko napisano, na koji se posao ponuda odnosi i od koga je ponuđač;

2) da se ponuda može predati neposredno ovlašćenom članu komisije, ili preko poštne bilje na povratni rečepis bilo preporučeno;

3) da ponuda mora sadržati izjavu ponuđača da su mu uslovi poznati;

4) da u ponudi cena mora biti tačno i jasno označena i to brojkom i slovima, i

5) da uz ponudu mora biti dokaz o podobnosti.

(⁵) U slučaju kad se ponuda predaje neposredno ovlašćenom članu komisije ovaj o prijemu izdaje potvrdu.

(⁶) Prvog narednog radnog dana po isteku roka za prijem ponuda komisija pristupa otvaranju ponuda i podnosi ih nadležnom naredvodavcu sa svojim izveštajem i mišljenjem, koja je od tih ponuda najpovoljnija.

§ 159

(¹) Ponude koje nisu podnete saobrazno odredbama § 158 ili su protivne § 141 stav 1 tačka 3, 4, 5, 6 i 7 neće se uzeti u obzir i smatraju se kao da nisu ni podnete.

(²) Rok u kome ponuđači ostaju sa ponuđenim cenama u obavezi ne može biti duži od 15 dana računajući od dana otvaranja ponuda (§ 158 stav 6). Za vreme određenog roka ponuđači ne mogu menjati ili dopunjavati svoje ponude niti mogu od njih odustajati.

(³) U roku iz prethodnog stava nadležni naredvodavac donosi odluku o ustupanju posla ponuđaču, koji je po njegovom nahodenju najpovoljniji, i to samo ako su ponude podneta najmanje tri ponuđača čije se ponude po stavu 1 mogu uzeti u obzir.

(4) Odluka o ustupanju posla saopštava se najpovoljnijem ponuđaču i od tada teku svi rokovi za izvršenje zaključene pogodbe, a svi ostali ponuđači smatraju se razrešenim od obaveze.

(5) Odluka o ustupanju posla sa propisanim uslovima smatra se kao ugovor o zaključenju pogodbe. Odredbe § 144 stav 4, 5 i 6 važe i u ovom slučaju.

(6) Ako je vrednost posla veća od 10.000.— dinara saugovorač je dužan da položi jemstvo u roku od 15 dana od dana saopštenja odluke o ustupanju posla. Ako ponuđač u određenom roku ne položi jemstvo ugovor se raskida, a ponuđač odgovara za štetu koju država bude usled tog pretrpela. Kao jemstvo mogu se primiti jemstva iz § 124 tačka 1, 2, 3 i 5.

(7) U slučaju da na prvi poziv nisu podnete najmanje tri ponude koje se mogu uzeti u obzir, ili su ponuđene cene takve da se ne mogu prihvati, nadležni naredvodavac može narediti da se traženje pismenih ponuda ponovo obavi. Ako se na ponovno traženje ponuda jave najmanje dva ponuđača čije se ponude mogu uzeti u obzir, nadležni naredvodavac će ustupiti posao povoljnijem, a ako se javi samo jedan ponuđač može i sa njim zaključiti neposrednu pogodbu.

§ 160

Odredbe §§ 155 i 156 važe i u slučajevima zaključenja ugovora na osnovu pismenih ponuda.

7 Zajedničke odredbe

§ 161

(1) Ponuđač kome je posao ustupljen dužan je poštiti ugovornu taksu po Zakonu o taksim.

(2) Neplaćanje ugovorne takse povlači raskid ugovora na štetu ponuđača.

(3) Ako vrednost posla nije unapred odredena ili se ne može unapred utvrditi ugovorna taksa naplaćuje se prisplati posla.

§ 162

Saugovorač države je dužan u svemu izvršiti primljene obaveze po ugovoru. U protivnom nadležni naredvodavac će ugovor odmah raskinuti, odlučujući istovremeno na koji će se način isti posao obaviti, s tim da to može biti i u režiji (§ 180).

§ 163

(1) Ako se usled izmenjenih prilika i okolnosti, koje se nisu mogle predvideti u momentu zaključenja ugovora, pojavi potreba da se ugovor izmeni ili raskine, može se to izvršiti samo po saglasnosti obe ugovorne strane.

(2) Izmena ili raskid ugovora po prethodnom stavu ne može se tražiti ako se odnosi isključivo na povećanje ili sniženje prvobitno ugovorene vrednosti posla do 10%.

(3) Ako izmenjene prilike i okolnosti prouzrokuju povećanje prvobitno ugovorene vrednosti posla preko 10%, saugovorač ima pravo da traži da mu se višak preko 10% naknadi ili da se ugovor raskine. U slučaju da izmenjene prilike i okolnosti prouzrokuju sniženje prvobitno ugovorene vrednosti posla preko 10% nadležni naredvodavac će zahtevati da saugovorač ugovorenu vrednost snizi ukoliko ona prelazi 10%. Ako saugovorač na ovo sniženje ne pristane nadležni naredvodavac može ugovor, ukoliko nije izvršen, raskinuti.

(4) Zahtev za izmenu ili raskid ugovora može se uzeti u obzir samo ako je podnet pre isteka ugovorenog roka.

(5) Odluku o izmeni ili raskidu ugovora donosi nadležni naredvodavac koji je ugovor zaključio. Ova odluka postaje punovažna kad se sa njom saglasi ministar finansija po prethodnom saslušanju Odbora za ocenu državnih nabavaka (§ 116), u čiji sastav u ovom slučaju ulaze Vrhovni državni pravobranilac i po jedan član Državnog saveta, glavne kontrole i Kasacionog suda u Beogradu, koje određuju njihovi pretsednici. Ako je vrednost ugovora koji se raskida veća od 1.000.000.— dinara ili ako se izmenom ugovora angažuje nov rashod u iznosu većem od 1.000.000.— dinara, potrebna je još i saglasnost iz § 115 stav 3.

(6) Odluku o izmeni ili raskidu ugovora iz prethodnog stava nadležni naredvodavac će doneti i dostaviti je na saglasnost ministru finansija u roku od 40 dana, računajući od dana kada je postupak pokrenut. Saglasnost ministra finansija odnosno saglasnost po § 115 stav 3 ima se doneti u roku od 20 dana.

(7) Raskid ugovora po odredbama prethodnih stavova ne povlači posledice iz § 173.

(8) Ugovori koji su odobreni zakonom mogu se menjati ili raskinuti samo zakonom.

§ 164

(¹) Izuzetno od postupka propisanog u § 163 može nadležni naredbodavac, koji je doneo odluku o ustupanju posla odnosno odobrenju pogodbe, na zahtev saugovorača proizvesti ugovorene rokove najduže za 30 dana. Ovim pravom može se nadležni naredbodavac koristiti samo jedan put za isti rok. Za produženje roka preko 30 dana potrebna je prethodna saglasnost ministra finansija.

(²) Zahtev saugovorača za produženje roka mora biti podnet pre isteka ugovorenog roka. Odluka mora biti doneta najdalje u roku od 20 dana od dana prijema saugovoračevog zahteva. U slučaju neizvršenja obaveze o roku usled nesavladljive smetnje (vis major) zahtev saugovorača mora biti podnet u roku od 10 dana od dana nastale nesavladljive smetnje. Odluka o produženju roka i u ovom slučaju mora biti doneta najdalje za 20 dana od prijema saugovoračevog zahteva. Po isteku ovih rokova ne može se tražiti produženje rokova, niti se rokovi mogu produžavati, već se ugovor mora raskinuti.

(³) Saugovorač kome je rok produžen platiće u korist Narodnog invalidskog fonda za svaki dan produžaja, počev od dana isteka ugovorenog roka do dana ispunjenja obaveze po 2.— dinara od svake hiljade vrednosti onog dela posla koji nije izvršen u ugovorenom roku i za koji je rok produžen, ukoliko se vrednost ovog dela posla može utvrditi; u protivnom saugovorač će platiti po 2.— dinara od svake hiljade ukupne vrednosti ugovorenog posla. Ako je izvršenje posla ugovoreno u više partialnih rokova, saugovorač će ovu kaznu platiti samo od vrednosti neblagovremenog izvršenog dela posla.

(⁴) Odredbe prethodnog stava ne važe kad saugovorač dokaže da ga je u izvršenju obaveze o roku omela nesavladljiva smetnja, ili neizvršenje ugovora od strane državnih organa. Ove činjenice moraju se utvrditi posebnom odlukom nadležnog naredbodavca.

§ 165

(¹) Prijem izvršenog posla po ugovoru vrši se komisiji, izuzev slučaja iz § 147 tačka 1. Komisija mora imati najmanje tri člana koje određuje nadležni naredbodavac u smislu § 130 stav 2 i to najmanje na 10 dana pre isteka ugovorenog roka. Članovi komisije dužni su otpočeti sa prijemom na dan ugovorenog roka. U slučaju ako se posao izvršuje pre isteka ugovorenog roka njegovom prijemu može se pristupiti i ranije.

(²) Nadležni naredbodavci su dužni određivati za članove komisije prvenstveno stručna lica poznavaoce stvari, materijala ili posla koji se ima primiti. Rukovalač stvari i materijala kome se stvari ili materijal predaje na rukovanje mora uvek prisustvovati prijemu istih a po potrebi može se određivati i za člana komisije za prijem.

(³) U slučaju spora između saugovorača i komisije za prijem saugovorač ima pravo da traži veštačenje po spornim pitanjima. Veštačenje vrši komisija od tri člana od kojih po jednog određuje nadležni naredbodavac i saugovorač, a ovi biraju trećeg koji je u isto vreme i predsednik komisije. Saugovorač može tražiti veštačenje najdalje u roku od 5 dana kada mu je saopštena odluka komisije za prijem. U pretstavci kojom traži veštačenje saugovorač je dužan da imenuje i lice koje određuje u komisiju veštaka. U roku od 5 dana od dana kada je primio saugovoračevu traženje, nadležni naredbodavac će imenovati svoga člana komisije i odrediće dan sastanka radi izbora trećeg člana komisije. U slučaju da se određeni članovi komisije u roku od 2 dana od dana sastanka ne slože u izboru trećeg člana, odrediće ga na zahtev nadležnog naredbodavca sreski sud nadležan po mestu sedišta naredbodavca, u vanparničnom postupku, i to od dva lica koja budu predložili nadležni naredbodavac i saugovorač. Ovu odluku sud je dužan doneti u roku od 2 dana od dana prijema zahteva. Za izuzeće članova komisije veštaka važe odredbe Gradanskog parničnog postupka.

(⁴) Dužnost je komisije za prijem kao i komisije veštaka da utvrdi, da li predmet ugovora odgovara ugovornim uslovima, i da na osnovu toga doneše odluku da li se predmet ugovora prima ili odbacuje. One ne mogu donositi nikakve druge odluke niti činiti predloge, niti se takve odluke i predlozi mogu primiti.

(⁵) Komisije iz prethodnog stava rešavaju većinom glasova.

(⁶) Odluka komisije veštaka po pitanjima, za koja je ona po stavu 4 nadležna, obavezna je i za državu i za saugovorača. Njeni članovi dužni su da posao obave u najkratčem mogućem roku i odgovorni su za svoje odluke krijevično i materijalno. Troškove veštačenja snosi strana na štetu koje je komisija veštaka donela odluku. Visinu troškova određuje nadležni naredbodavac u saglasnosti sa ministrom finansija, a iznos troškova po približnom proračunu polaze saugovorač unapred. Ako komisija veštaka doneše

odluku u korist saugovorača položeni iznos mu se ima vratiti.

(7) Članovi komisije za prijem, u slučaju prijema predmeta ugovora koji ne odgovara ugovorenim uslovima, po red krišćne odgovornosti odgovaraju pred Glavnom kontrolom za sve sume koje su na osnovu njihove odluke isplaćene, odnosno koje se imaju saugovoraču isplatiti.

(8) Odgovornost iz stavā 6 i 7 ne snosi član komisije koji je pismeno izdvojio svoje mišljenje i glasao protiv odluke.

(9) Ako je ugovorom predviđen rok garantovanja, konačan prijem vrši po isteku garantnog roka komisija, za čiji sastav i rad važe odredbe prethodnih stavova u pogledu komisije za prijem.

(10) Ako je isporuka ugovorena u više partijalnih rokova prijem se vrši za svaku partiju posebno a tako isto i konačan prijem. Privremene isplate u toku izvršenja posla u vidu mesečnih obračuna (situacija) ne znače prijem izvršenog dela posla u smislu odredaba prethodnih stavova.

§ 166

Izuzetno od § 162, ako saugovorač izvrši posao u ugovrenom roku ali ga komisija za prijem odbaci zbog toga što u celosti ili delimično ne odgovara ugovorenim uslovima a nadležni naredbodavac, u interesu potrebe koja se imala podmiriti, nade da ugovor ne treba raskinuti, može on po pristanku saugovorača odrediti nov rok za ispunjenje ugovorne obaveze. Ovaj se rok određuje prema važnosti i hitnosti posla, s tim da ne može biti duži od 30 dana računajući od dana donošenja odluke o produženju roka. Odluka o produženju roka ima se doneti najdalje za 10 dana računajući od dana odluke kojom je posao odbačen. Posle ovog roka odluka o produženju roka ne može se donositi a zaključeni ugovor ima se smatrati kao raskinut. Ako saugovorač deo posla koji ne odgovara uslovima izvrši u produženom roku, platiće na vrednost ovoga dela novčanu kaznu čija se visina utvrđuje uslovima i koja u svakom slučaju mora biti veća od novčane kazne predviđene u § 164 stav 3. Ova novčana kazna računaće se za vreme od isteka ugovorenog roka do dana ispunjenja obaveze. U slučaju da saugovorač ni u produženom roku ovu obavezu ne izvrši u potpunosti, ugovor će se u pogledu dela posla koji nije odgovarao uslovima raskinuti (§ 173 stav 3).

§ 167

(1) Izuzetno od § 162 može nadležni naredbodavac odlučiti da se ugovor ne raskine i da se izvršeni posao primi još i u ovim slučajevima:

1) kad saugovorač uopšte nije tražio produženje ugovorenog roka, a posao nije izvršio u ugovorenom roku već po njegovom isteku, i

2) kad je saugovorač pre isteka ugovorenog roka tražio produženje ugovorenog roka (§ 164 stav 2) i ovo produženje mu nije odobreno, a on je posao izvršio posle ugovorenog roka.

(2) Nadležni naredbodavac može u slučajevima iz prethodnog stava da doneše odluku samo ako je posao u svemu ostalom izvršen po propisanim uslovima, i ako se sa tim, po saslušanju Odbora za ocenu državnih nabavaka, saglasni ministar finansija. U protivnom ugovor se mora raskinuti (§ 162).

(3) Za primljene poslove po stavu 1 saugovorač je dužan da plati za svaki dan zadocnjena novčana kaznu koja iznosi 5.— dinara od svake hiljade vrednosti primljenog posla.

§ 168

Od novčane kazne naplaćene po §§ 166 i 167 odgovarajući deo po § 164 stav 3 pripada Narodnom invalidskom fondū, a ostatak pripada državi. Ako su specijalnim zakonima ove kazne predvidene kao prihod državnih fondova, one će se u celosti predati odnosnom fondu.

§ 169

(1) Kao viškovi građevinskih radova smatraju se oni radovi koji su se u toku izvršenja pogodenog posla pokazali neophodno potrebni tako, da ih je nemoguće izbeći bez štete po glavni pogoden posao, a koje treba izvršiti u većim količinama nego što je predračunom predviđeno. Viškovi se mogu pokazati samo kod onih radova koji su predračunom predviđeni po količini, po vrsti i po jediničnim cenama.

(2) Viškovi građevinskih radova ne mogu iznositi više od 20% vrednosti pogodene vrste posla u kojoj se višak pojavljuje. Nadležni naredbodavac koji je doneo odluku o ustupanju posla, može saugovoraču svojom odlukom odbriti viškove radova najviše do 10% od vrednosti pogodene vrste posla u kojoj se višak pojavljuje; za odobrenje viškova preko toga procenta pa do 20%, kao i u slučaju da vred-

nost viškova prelazi 100.000.— dinara, potrebna je saglasnost ministra finansija po saslušanju Odbora za ocenu državnih nabavaka.

(3) Ako viškovi građevinskih rādova prelaze 20% od pogodene vrednosti odnosne vrste posla, njih će ispitati i utvrditi stručna komisija veštaka saставljena po odredbi § 165 stav 3. Ova komisija je dužna istovremeno i da utvrdi da li, ukoliko i do koga ima krivice za utvrđene i potrebe viškove rādova.

(4) Odluku o viškovima rādova iz prethodnog stava daje predlog nadležnog naredbodavca ministar finansija po saslušanju Odbora za ocenu državnih nabavaka, a u sporazumu sa predsednikom i potpredsednikom Ministarskog saveta.

(5) Za krivice iz stava 3 projektanti odgovaraju materijalno do visine određenog imi honorata, a državni službenici odgovaraju još i disciplinski. Novčana kazna po ovom stavu određuje se odlukom iz stava 4. Tužba protiv ove odluke ne sprečava njeno izvršenje.

(6) Odobreni viškovi rādova mogu se ustupiti i saugovoraču kome je ustavljen glavni posao i to po postojećim ugovornim cenama. U protivnom viškovi se smatraju kao nov posao i ima se u svemu postupiti po odredbama ove uredbe.

(7) Viškovi rādova izvršeni bez prethodnog odobrenja po odredbama stava 2 i 4 neće se priznati ni isplatiti saugovoraču glavnog posla.

(8) Naknadni rādovi smatraju se kao nov posao i sa njima se ima postupiti po odredbama ove uredbe.

(9) Manje izvršeni rādovi odbijaju se po ugovorenim cenama.

§ 170

(1) Nadležni naredbodavac ne može ugovoriti plaćanje posla unapred.

(2) Izuzetno od prethodnog stava može se ugovoriti plaćanje unapred po prethodnoj saglasnosti ministra finansija:

1) preduzećima i zavodima od notorne kreditne sposobnosti, kao i sa preduzećima koja rade za narodnu odred;

2) sa novčanim zavodima koji vrše službu po državnim ili samoupravnim zajmovima;

3) za zakupe zgrada i zemljišta, ukoliko se to ugovorno uslovjava;

4) sa naučnicima i umetnicima za naučne i umetničke rādove, i

5) sa zanatlijama za nabavku potrebnih sirovina u visini datog jemstva, no najviše do 25% ugovorene cene.

(3) Način plaćanja u slučajevima predvidenim prethodnim stavovima, kao i način i vreme obračuna unapred plaćenih iznosa, moraju se odrediti ugovorom ili uslovima.

§ 171

(1) Saugovorač je dužan prilikom prijema novca po ugovoru podneti dokaz da je izmirio državni porez za poslednje isteklo tromeseče odnosno podneti dokaz o iznosu dužnog državnog poreza i dati izjavu, da odobrava da se iz novca koji ima da primi naplati dužni porez. U protivnom isplata mu se ne može izvršiti. Od ovoga se izuzimaju isplate za izvršene poslove po § 150 kao i isplate po poslovima ustupljeni samostalnim državnim ustanovama.

(2) Iz primanja saugovoračeva od države, koja potiču iz zaključenog ugovora, država ima prvenstveno pravo naplate štete koju pretrpi usled neizvršenja ugovora od strane saugovorača. Ostatak služi najpre za obezbedu potraživanja trećih lica od saugovorača po poslu koji je bio predmet ugovora, kao što su isplate radničkih nadnica, radnika u akordu i isporučilaca materijala, a potom za obezbedu ostalih poverilaca sudskim putem obezbedenih.

§ 172

Ustupanje prava i obaveza iz ugovora na drugoga može se izvršiti samo po prethodnom odobrenju nadležnog naredbodavca koji je doneo odluku o ustupanju posla odnosno odobrenju pogodbe. Ako je za donošenje te odluke bila potrebna saglasnost iz § 115 stav 2 ili 3, ta je saglasnost potrebna i za ustupanje prava i obaveza iz ugovora.

§ 173

(1) U slučaju raskida ugovora država uzima jemstvo u svoju korist. Ako je usled raskida ugovora nastupila i materialna šteta za državu, položeno jemstvo služiće za pokriće štete. U slučaju da je šteta manja od vrednosti jemstva, ostatak jemstva, po naplati štete zadržava država u svoju korist, a ako je šteta veća za višak odgovara saugovorač celokupnom svojom imovinom.

(2) Kao šteta smatra se i razlika u ceni ako je država bude morala platiti novom saugovoraču sa kojim zaključi ugovor po istom poslu.

(3) U slučaju raskida ugovora po § 166 zadržće se od saugovorača deo jemstva srazmerno delu neizvršene obaveze.

(4) Odluku o uzimanju jemstva u korist države po prethodnim stavovima, kao i u slučaju § 144 stav 5 donosi nadležni naredbodavac koji je ugovor zaključio. Jemstvo će u ovakvim slučajevima pripasti državi kada odluka o njegovom uzimanju postane pravosnažna.

§ 174

(1) Naredbu za povraćaj jemstva, ako nije nastupio slučaj iz § 173, izdaje nadležni naredbodavac u naredbi za isplatu, a u slučaju § 165 stav 9 po isteku roka garantovanja i konačnom prijemu posla.

(2) Ako se ugovoren posao imao izvršiti u ratama, položeno jemstvo vraća se po likvidaciji celokupnog posla.

§ 175

(1) Za raspravu sporova između države i saugovorača nadležni su redovni sudovi ako se spor odnosi na naknadu štete.

(2) Izbrani i berzanski sudovi ne mogu se ugovarati. Ovo ne važi za poslove koji se zaključuju na berzi i za poslove koji se zaključuju u inostranstvu.

§ 176

Saugovorač snosi sve državne i samoupravne dažbine i takse po zakonima koji su važili na dan podnošenja ponude (§§ 133, 136 i 157) odnosno na dan zaključenja neposredne pogodbe (§ 148). Više plaćene državne dažbine i takse obračunavaju se u naredbi za isplatu i vraćaju saugovoraču na teret kredita iz koga se čine rashodi za sam posao, i ako ovaj kredit ne bude za ovu svrhu dovoljan postupić će se po § 61 stav 2. Više plaćene samoupravne dažbine i takse dužno je samoupravno telo koje ih je naplatilo vratiti saugovoraču države.

§ 177

(1) Ministar finansija može po predlogu naredbodavca isključiti od jedne do tri godine iz učešća u poslovima sa državom po odredbama ove glave one saugovorače za koje se utvrdi:

1) da su iz neosnovanih razloga odustali od izvršenja svojih obaveza;

2) da su u izvršenju poslova bili nesolidni;

3) da su ma kojim načinom ometali izvršenje posla i time oštetili državni interes;

4) da su pri izvršenju posla pričinjavali državnim vlastima teškoće ili neprilike neosnovanim zahtevima i neumeđnim postupcima;

5) da su se više puta i na teži način ogrešili o zakonske dužnosti poslodavaca prema svojim službenicima i radnicima;

6) da su nudili ili primali materijalne koristi da bi na javnom nadmetanju učestvovali ili ne,

7) da su davanjem materijalnih koristi uticali ili pokušali uticati na državne službenike u pogledu donošenja odluka po poslovima koji su im ustupljeni.

(2) Ako okolnosti iz prethodnog stava utvrdi pomoćni naredbodavac dostaviće slučaj naredbodavcu na postupak.

(3) Protiv odluke ministra finansija o isključivanju po stavu 1 nema mesta tužbi Državnom savetu.

(4) Odluka o isključenju obznaniće se u »Službenim novinama« Kraljevine Jugoslavije, a ima dejstva od dana donošenja odluke.

§ 178

Ako je saugovorač oslobođen kazne iz § 164 stav 3 po osnovu neizvršenja ugovora od strane države, organ koji je prouzrokovao neizvršenje ugovora odgovara za iznos kazne koja bi se imala platiti. Nadležni naredbodavac u odluci koju donosi po § 164 stav 4 naređuje i naplatu kazne za koju odgovara organ koji je prouzrokovao neizvršenje ugovora.

§ 179

Nijednim ugovorom ni pogodbom ne može se ugovoriti plaćanje u stranoj moneti bez prethodne saglasnosti ministra finansija.

§ 180

(1) Izvođenje radova u režiji smatra se kao izuzetan način rada i dozvoliče se samo onda, kada to vanredna hitnost, tajnost ili sama priroda rada i njegova celishodnost i korisnost zahtevaju.

(2) Radove u režiji mogu izvoditi samo ona državna nadležstva, samostalne i ostale državne ustanove koje raspolažu stručnim organima za njihovo izvođenje.

(3) Za nabavku materijala i zaključenje ugovora radi izvršenja radova u režiji važe odredbe ove glave.

(4) Izvođenje radova u režiji do 100.000.— dinara odobrava naredbodavac (§ 38 stav 2), a preko toga iznosa potrebna je prethodna saglasnost ministra finansija. Ako je vrednost radova veća od 2.000.000.— dinara, potrebna je još i saglasnost po § 115 stav 3.

(5) Bliže odredbe o izvršenju radova u režiji propisuje nadležni ministar u sporazumu sa ministrom finansija.

§ 181

Kod samostalnih državnih ustanova mogu se činiti otstupanja od odredaba ove glave u ovim slučajevima:

- 1) kod nabavke sirovina i poluprerađevina za one ustanove koje se bave njihovom preradom;
- 2) kod nabavke materijala potrebnog za njihove radio-nice radi izrade, opravke i prepravke objekata i postrojenja kojima se služe, kao i nabavke potrošnog materijala za pogon postrojenja;
- 3) kod investicionih rashoda;
- 4) kod radova u režiji;
- 5) kod prodaje njihovih prerađevina i proizvoda, i
- 6) kod nabavke monopolskih predmeta.

§ 182

(1) Otstupanja koja se dozvoljavaju po § 181 sastoje se u sledećem:

1) u slučaju iz § 181 tačka 1, 2, 3, 4 i 6 kod ustanova koje imaju upravni odbor (§ 216 stav 2) izvršenje posla nareduje i donosi odluke o ustupanju posla odnosno odočenju pogodbe upravni odbor kao pomoćni naredbodavac izuzetno od § 115 do iznosa od 1.000.000.— dinara, a preko toga iznosa pa do 2.000.000.— dinara nadležni ministar. Za veće iznose potrebna je i saglasnost ministra finansija;

2) kod ustanova koje nemaju upravni odbor izvršenje poslova iz § 181 tačka 1, 2, 3 i 4 nareduje i donosi odluke o ustupanju posla odnosno odobrenju pogodbe starešina ustanove kao pomoćni naredbodavac izuzetno od § 115 do iznosa od 500.000.— dinara;

3) u slučaju iz § 181 tačka 5 samostalne državne ustanove mogu vršiti neposrednu prodaju za gotov novac po cenovniku unapred propisanom od nadležnog ministra, ili na berzi po berzanskim cenama, bez ograničenja vredno-

sti i u granicama raspoložive robe, a uz poček samo po odredbama § 207. Za prodaju preko preprodavaca (zakupaca prodaje na veliko i malo, zastupnika i komisionara) kao i na tržištima, postupak i uslove propisivaće nadležni ministar u saglasnosti sa ministrom finansija, i

4) u slučaju iz § 181 tačka 6 Uprava državnih monopola ovlašćena je da vrši kupovinu neposrednim pogodbama ili na osnovu pismenih ponudā, a u granicama rashoda angažovanog naredbom za izvršenje posla.

(2) U svemu ostalom za poslove iz prethodnog stava važe odredbe ove uredbe.

§ 183

(1) Sve državne potrebe (§ 113) imaju se po odredbama ove glave podmirivati redovno domaćim proizvodima, prerađevinama ili sirovinama.

(2) Kad se državne potrebe mogu podmiriti po odredbi iz prethodnog stava, u nadmetanju odnosno pogodbi mogu učestovati samo naši državljanji kao i oni strani državljanji koji u našoj državi imaju svoja preduzeća.

(3) Ako se državna potreba ne bi mogla podmiriti proizvodima, prerađevinama ili sirovinama domaćeg već mešovitog porekla, ili ako domaći proizvodači, prerađivači i preduzetnici (stav 2) ne podnesu svoje ponude ili nude cene koje se ne mogu prihvati, onda u sledećem nadmetanju odnosno pogodbi mogu, pored lica iz stava 2, učestovati još i oni strani državljanji koji imaju svoja preduzeća u inostranstvu. U ovom slučaju ponude naših državljanja mogu biti skuplje od ponuda stranih državljanja do 10% od najniže ponudene cene.

(4) Ako se državna potreba mora podmiriti isključivo proizvodima, prerađevinama ili sirovinama stranog porekla, isporuka će se, i to pod jednakim uslovima, ustupiti prvenstveno ponuđačima našim državljanima, zatim ponuđačima stranim državljanima, koji u našoj državi imaju svoja preduzeća i najzad ostalim ponuđačima stranim državljanima.

(5) U cilju tačnog izvršenja odredaba iz prethodnih stava nadležni naredbodavac će prilikom propisivanja posebnih uslova tačno odrediti, koga porekla ima da bude predmet isporuke (domaćeg, mešovitog ili stranog), a ponuđači su dužni da u svojim ponudama jasno označe poreklo predmeta i mesto njegove proizvodnje. U slučaju spora o poreklu predmeta isporuke odlučiće ministar trgovine i industrije, vodeći računa o roku u kome ponuđači ostaju

sa ponudenim cenama u obavezi prema državi. Protiv odluke ministra trgovine i industrije nema mesta tužbi Državnom savetu.

§ 184

(¹) Odredbe ove glave važe i za nabavke, radove i ostale usluge po kojima rashodi padaju na teret državnih fondova i zaklada kao i ostalih vanbudžetskih sretstava.

(²) Odredbe ove glave važe i za ugovore i pogodbe koji državi daju prihod, ukoliko ovom uredbom nije drukčije određeno. U ovim slučajevima nadležni naredbodavci, prema prirodi posla, mogu činiti otstupanja u pogledu prime-ne odredaba koje se odnose na uslove (§§ 119 i 120), jemstva (§§ 122 do 128), podobnost (§ 121) i zaključenje i izvršenje ugovora (§§ 162 do 179).

(³) Banovinska privredna preduzeća i ustanove učestvuju u državnim nabavkama pod istim uslovima koji po odredbama ove glave važe za samostalne državne ustanove.

(⁴) Opštinska privredna preduzeća i ustanove i sve ostale javne ustanove učestvuju u državnim nabavkama po istom postupku kao i privatna lica i preduzeća. Kada se za njih, s obzirom na njihov javnopravni karakter, mogu činiti otstupanja u pogledu jemstva, dokaza o podobnosti i zaključenja i izvršenja ugovora, određuje nadležni naredbodavac ukoliko samim propisima (statutima) dotičnog preduzeća nije to određeno i odobreno od nadležne državne vlasti.

(⁵) Za otstupanja po stavu 2 i 4 potrebna je prethodna saglasnost ministra finansija po saslušanju Odbora za očenu državnih nabavaka.

§ 185

(¹) Odredbe ove glave ne važe za nabavke i radove koji se zaključuju po kompenzacionim ugovorima sa stranim državnim ustanovama ili privatnim firmama.

(²) O ovim kompenzacionim poslovima rešava Ministarski savet na predlog resornog ministra, a po prethodnoj saglasnosti ministra finansija.

(³) Kompenzacionim ugovorima mogu se pod uslovom reciprociteta ugovorači oslobođavati plaćanja državnih i drugih dažbina.

§ 186

Aktivni ministri i banovi, senatori i narodni poslanici kao i aktivni državni službenici vojnog i građanskog reda ne mogu biti ni posredni ni neposredni ponudači ili saugovorači u nabavkama, radovima i ostalim isporukama i uslu-

gama državi. Izuzetak od ovoga može biti u slučajevima iz § 147 tačka 6 i 15, kao i u slučajevima zakupa zgrada za smeštaj državnih nadleštava i ustanova.

GLAVA IV — DRŽAVNA IMOVINA

§ 187

Državnom imovinom upravlja ministar finansija ukoliko to ovom uredbom ili drugim zakonima nije drukčije određeno.

§ 188

Ministar finansija može svoje pravo upravljanja državnom imovinom preneti pismenom odlukom na pomoćne naredbodavce kao upravljače, ukoliko to odredbama ove glave nije drukčije propisano. Ovo važi i za resorne ministre i banove koji su na osnovu drugih zakona dobili pravo upravljanja državnom imovinom.

§ 189

(¹) Državnu imovinu sačinjavaju: javna dobra, nepokretnosti, pokretnosti, ostala stvarna prava kao i potraživanja koja pripadaju državi.

(²) Pri utvrđivanju čiste vrednosti državne imovine uzimaju se u obzir i stvarna prava i obaveze koje terete državnu imovinu.

§ 190

Prema svrsi kojoj je namenjena, državna imovina se deli na:

- 1) javna dobra koja služe opštoj upotrebi;
- 2) imovinu državne uprave;
- 3) imovinu samostalnih državnih ustanova;
- 4) imovinu bez naročitog opredelenja, i
- 5) imovinu državnih fondova i zaklada.

§ 191

(¹) Stanje i vrednost državne imovine mora se voditi u računskim knjigama prema odredbama ove uredbe i uputstvima koja propisuje ministar finansija.

(²) Računopolagači državne imovine u smislu ove uredbe su starešine onih računovodstava kod kojih se vode računske knjige o državnoj imovini.

(³) Rukovaoci državne imovine u smislu ove uredbe su ona lica kojima nadležni upravljači povere državnu imovinu na rukovanje ili čuvanje.

§ 192

(¹) Vrednost javnih dobara, nepokretnosti i pokretnosti, koje su pribavljenе kupovinom ili izradom u režiji, knjiži se u računskim knjigama po nabavnoj odnosno režijskoj ceni.

(²) Poklonjena ili zaveštana javna dobra, nepokretnosti i pokretnosti knjiže se po prometnoj vrednosti na osnovu komisijске procene. Na isti način knjiži se i vrednost javnih dobara, nepokretnosti i pokretnosti za koje nabavna ili režijska cena nije poznata.

(³) Prenošenje javnih dobara, nepokretnosti i pokretnosti iz uprave jednog u upravu drugog nadleštva, vrši se po vrednosti po kojoj su dотле bile vođene, a po procenjenoj vrednosti ako se prenošenje vrši samostalnoj državnoj ustanovi.

§ 193

(¹) Rashodi za održavanje javnih dobara, nepokretnosti i pokretnosti, koji ne povećavaju njihovu vrednost, pokazuju se u predračunu rashoda kao materijalni rashodi.

(²) Svi rashodi kojima se povećava vrednost javnih dobara, nepokretnosti i pokretnosti, pokazuju se u predračunu rashoda kao investicioni rashodi. Stvarno utrošeni investicioni rashodi povećavaju inventarsku vrednost državne imovine.

§ 194

(¹) Samostalne državne ustanove vrše godišnje otpise od vrednosti svojih imovinskih objekata.

(²) Ostale državne ustanove i nadleštva ne vrše otpise od vrednosti imovinskih objekata, već rashoduju samo otudene ili zbog neupotrebljivosti uništene imovinske objekte.

§ 195

(¹) Javna dobra se popisuju i o njima se vode računske knjige samo onda ako imaju odnosno kad steknu pročenljivu vrednost.

(²) Nadležni upravljač određuje način opšte upotrebe javnih dobara i brine se za njihovo održavanje i usavršavanje.

§ 196

(¹) Za predaju pojedinih delova državne imovine opštoj upotrebi kao i za otuđenje popisanih javnih dobara potrebno je zakonsko ovlašćenje.

(²) Za poveravanje državnih javnih dobara samoupravnim telima na upravljanje potrebno je odobrenje mi-

nistra finansija, odnosno nadležnog ministra u sporazumu sa ministrom finansija.

(³) Ministar finansija, odnosno nadležni ministar u sporazumu sa ministrom finansija, može nepopisana javna dobra predati rešenjem na upotrebu pojedincima, ukoliko to nije na štetu javnih interesa, i to samo na ograničeno vreme do najviše devedeset godina i pod uslovom, da se predaja na upotrebu može opozvati rešenjem bez prava na naknadu, čim to budu zahtevali državni interesi.

§ 197

(¹) Državne nepokretnosti služe u prvom redu za potrebe državne uprave. Samo preko tih potreba mogu se one predati na iskorišćavanje samostalnim državnim ustanovama, odnosno preduzećima i ustanovama u kojima država učestvuje. Državne nepokretnosti bez naročitog opredelenja iskorišćuje ministar finansija prvenstveno u cilju stvaranja državnih prihoda.

(²) Za predaju državnih nepokretnosti bez naročitog opredelenja na upotrebu državnoj upravi ili samostalnim državnim ustanovama ili samoupravnim telima potrebno je odobrenje Ministarskog saveta po predlogu ministra finansija. Samoupravna tela ne mogu ustupljene im nepokretnosti otudititi ni opteretiti i moraju ih vratiti državi sa svim podignutim zgradama bez prava na makaku naknadu, ako je prestala potreba ili svrha radi koje su bile ustupljene.

(³) Ministar finansija staraće se da pojedinu državnu nadleštva i ostale državne ustanove ne drže nepokretnosti preko svojih potreba, a može ih po odobrenju Ministarskog saveta oduzimati od jednih i dodeljivati drugima ili zamjenjivati između njih.

(⁴) Ministar finansija može, po odobrenju Ministarskog saveta, zameniti državne nepokretnosti za nepokretnosti samoupravnih tela, državnih fondova i zaklada, verskih ili ljudskih ustanova ili društava, ako je to uopštem interesu a država od toga nema štete. Na isti način mogu se zameniti državne nepokretnosti i za nepokretnosti privatnih lica ako se time izbegavaju rashodi za eksproprijaciju ili postiže zaokružavanje (arondacija) poseda a država se za razliku obešteći.

§ 198

(¹) Državne nepokretnosti mogu se otudititi samo zakonom odnosno na osnovu zakonskog ovlašćenja.

(²) Izuzetno mogu se otuditi nepokretnosti samostalnih državnih ustanova kao i one bez naročitog opredelenja, ako ne donose prihod ili ne donose prihod srazmeran njihovoj prometnoj vrednosti ili ako je njihovo održavanje skopčano sa nesrazmernim troškovima prema prihodima koje daju ili ako se više godina nalaze u državini drugih lica koja ih koriste bez naknade.

(³) Odluku o prodaji državnih nepokretnosti iz prethodnog stava donosi nadležni ministar po odobrenju ministra finansija, ako prodajna cena ne prelazi 300.000.— dinara; preko ovog iznosa kao i za prodaju uz plaćanje otkupne cene u obrocima potrebna je saglasnost Ministarskog saveta.

(⁴) Prodaja državnih nepokretnosti iz stava 2 vrši se na osnovu pismenih ponuda (§ 158) do prometne vrednosti od 300.000.— dinara, a preko te vrednosti javnim nadmetanjem.

(⁵) Izuzetno od prethodnog stava može se vršiti prodaja državnih nepokretnosti, bez obzira na njihovu prometnu vrednost, neposrednom pogodbom (§ 147) i na poček ako je kupac samoupravno telo, verska ili humana ustanova ili društvo ili ako je usled dugogodišnje državine drugih lica prodaja samo njima moguća. Odluku o takvoj prodaji donosi do prometne vrednosti od 1.000.000.— dinara i sa počekom do najviše pet godina ministar finansija, a preko tih granica Ministarski savet, no s tim da se prenos prava vlasništva na kupca može izvršiti tek posle potpune isplate kupovne cene.

§ 199

(¹) Izdavanje pod zakup nepokretnosti državne uprave odobrava nadležni ministar, ako zakupni rok ne traje duže od godinu dana i ako jednogodišnja zakupnina ne prelazi iznos od 300.000.— dinara.

(²) Izdavanje pod zakup nepokretnosti samostalnih državnih ustanova odobrava nadležni ministar, ako zakupni rok nije duži od tri godine i ako godišnja zakupnina ne prelazi 1.000.000.— dinara.

(³) Izdavanje pod zakup državnih nepokretnosti preko ograničenja iz stava 1 i 2 pa sve do zakupnog roka od pet godina i do jednogodišnje zakupnine od 3.000.000.— dinara podleži odobrenju ministra finansija, koji je u prednjim granicama nadležan i za izdavanje pod zakup državnih nepokretnosti bez naročitog opredelenja.

(⁴) Izdavanje pod zakup državnih nepokretnosti preko granica iz prethodnog stava odobrava Ministarski savet po predlogu ministra finansija.

(⁵) Izdavanje pod zakup državnih nepokretnosti vrši se, ako godišnja zakupnina ne prelazi iznos od 300.000.— dinara i ako zakup ne traje duže od tri godine, na osnovu pismenih ponuda (§ 158), a preko ovog iznosa i roka javnim nadmetanjem.

§ 200

(¹) Prihodi od prodaje ili zamene nepokretnosti državne uprave knjiže se kao neredovni, a prihodi od njihovog zakupa kao redovni državni prihodi.

(²) Prihodi od prodaje ili zamene nepokretnosti samostalnih državnih ustanova, državnih fondova i zaklada su neredovni, a prihodi od njegovog zakupa redovni prihodi dotičnih ustanova odnosno fondova i zaklada.

(³) Prihodi od prodaje ili zamene državnih nepokretnosti bez naročitog opredelenja knjiže se kao prihodi Fonda nepokretnosti Ministarstva finansija, a prihodi od njihovog zakupa kao redovni državni prihodi.

§ 201

(¹) Državne pokretnosti koje ne služe potrošnji, prodaji ili preradi, inventarski su predmeti i njihovo stanje i vrednost pokazuju se u inventarskim knjigama.

(²) Državna nadleštva i ostale ustanove vode i pokazuju potrošni materijal u posebnim računskim knjigama i to samo po količini i vrsti.

(³) Stanje i vrednost potrošnog materijala, robe za prodaju, sirovina i poluprerađevina pokazuju samostalne državne ustanove kao svoju aktivu u računu izravnjanja.

(⁴) Stanje i vrednost novca, hartija od vrednosti i dragocenosti, koje se moraju čuvati u blagajnama, pokazuju se u blagajničkim knjigama po odredbama glave II.

§ 202

Dužnost je svakog upravljača da nabavljenе inventarske predmete predala na upotrebu ili na čuvanje odgovornim rukovaocima, a za nabavljeni potrošni materijal da odredi odgovornog rukovaoca i da se stara o stručnom nadzoru nad upotrebotom i čuvanjem inventarskih predmeta i nad potrošnjom materijala.

§ 203

(¹) Rukovaoci pokretnim stvarima dužni su da nepotrebne im predmete prijave nadležnom upravljaču, da bi ih dodelio drugima ili izložio prodaji. Na isti način postupa se i sa predmetima koji su dotrajali ili postali neupotrebljivi.

(²) Dotrajalost i neupotrebljivost inventarskih predmeta i potrošnog materijala utvrđuje se procenom komisije, koju po prijavi odgovornog rukovaoca određuje nadležni upravljač.

(³) Prodaja inventarskih predmeta i potrošnog materijala vrši se po odredbama glave III.

(⁴) Prihodi od prodaje državnih pokretnosti knjiže se kao neredovni prihodi po odgovarajućim predračunskim partijama i pozicijama.

(⁵) Ako su dotrajali i neupotrebljivi inventarski predmeti i potrošni materijal bez ikakve prodajne vrednosti i ako se ni pojedini njihovi delovi ne bi mogli korisno upotrebiti u državnom gospodarstvu uništite se komisijски.

§ 204

(¹) Stvarna prava knjiže se zajedno sa stvarima za koje su vezana i to po vrednosti koju pretstavlja njihovo ostvarenje, odnosno njihov otkup.

(²) Pravo zaloge na tudiim stvarima knjiži se zajedno sa potraživanjima koja su tom zalogom obezbedena.

§ 205

(¹) O državnim potraživanjima vode se aktivni tekući računi (^{§ 80}) sa označom iznosa, roka dospelosti, kamatne stope i načina obezbeđenja naplate.

(²) U slučaju da za državna potraživanja nije određen rok dospelosti smatra se da ista dospevaju o roku koji je označen u pozivu za njihovo izmirenje. Ako je za takva potraživanja određeno plaćanje kamate, a nije utvrđena kamatna stopa, kamata će se naplaćivati od dana njihove dospelosti u visini eskontne stope Narodne banke.

(³) Nenaplaćene novčane kazne ne vode se u računskim knjigama kao državna potraživanja.

§ 206

Državni zajmovi mogu se zaključivati samo zakonom odnosno na osnovu zakonskog ovlašćenja. Ovo važi i za izdavanje pozajmica iz državne gotovine.

§ 207

(¹) Niko nema prava na poček za dospela plaćanja državi.

(²) Izuzetno poček se može odobriti:

1) za plaćanje državnih dažbina po odnosnim specijalnim zakonima;

2) za potraživanja po ugovorima i to samo ako su obezbedena jemstvom, hipotekom, ili drugom zalogom. U ovim slučajevima poček može odobriti: resorni ministar do 6 meseci ako dospelo plaćanje ne prelazi 100.000.— dinara; resorni ministar u saglasnosti sa ministrom finansija do 6 meseci ako dospelo plaćanje iznosi preko 100.000.— do 1.000.000.— dinara, kao i preko 6 meseci ako dospelo plaćanje ne iznosi više od 1.000.000.— dinara. Za dospela plaćanja preko 1.000.000.— dinara poček, bez obzira na vreme za koje se daje, odobrava Ministarski savet na predlog ministra finansija.

(³) Odobrenje počeka ne prekida ukamačivanje potraživanja.

§ 208

(¹) Za izmenu ugovorenih potraživanja u pogledu iznosa, rokova plaćanja ili kamatne stope važe odredbe o izmeni ugovora iz glave III.

(²) Nenaplativa državna potraživanja rashoduju se a dužnik se time ne razrešava obaveza prema državi ako se docnije utvrdi mogućnost naplate. Nenaplativost državnih potraživanja utvrđuje se po odredbama odnosnog izvršnog postupnika. Na osnovu utvrđene nenaplativosti ministar finansija donosi rešenje o rashodovanju.

(³) U pogledu nenaplativih i dubioznih potraživanja samostalnih državnih ustanova važe odredbe glave V.

§ 209

O državnim obavezama nastalim iz kreditnog poslovanja kao i o drugim obavezama koje nemaju karakter konsolidovanih zajmova vode se pasivni tekući računi sa označom iznosa, roka dospelosti, kamatne stope i datih obezbeđenja.

§ 210

(¹) Za terećenje državne imovine jemstvom, hipotekom ili drugom zalogom potreban je zakon odnosno zakonsko ovlašćenje. Isto tako mogu se državni prihodi založiti ili izdati pod zakup samo na osnovu zakonskog ovlašćenja.

(²) Izuzetno od prethodnog stava ministar finansija je ovlašćen:

1) da za ostvarenje neodložnih potreba samoupravnih tela za koje država naplaćuje prihode, preuzima jemstvo za njihove obaveze. Ukupan iznos ovih jemstava ne može u toku jedne godine biti veći od 50,000.000.— dinara, i

2) da tereti državne nepokretnosti službenostima do ukupne vrednosti od 1,000.000.— dinara godišnje s tim, da vrednost pojedine službenosti ne prelazi iznos od 100.000.— dinara.

(³) U pogledu priznanja i ravnjanja u spornim pitanjima važe odredbe Zakona o državnom pravobranioštvu.

(⁴) Samostalne državne ustanove mogu se ravnati, za ložiti i teretiti svoju imovinu po odredbama glave V.

§ 211

U kojim će se slučajevima i na koji način vršiti osiguranje državnih imovinskih objekata protiv požara i drugih šteta odlučuje ministar finansija.

§ 212

(¹) U privrednim preduzećima može država učestvovati samo u slučaju, ako je jemstvo ograničeno, ako to traže opšti interesi i ako je država sebi osigurala učešće u upravi i nadzoru preduzeća srazmerno uloženim sretstvima. Odluku o ovome donosi Ministarski savet na predlog ministra finansija.

(²) Vrednost uložene imovine u preduzećima po prethodnom stavu, u koliko nisu u pitanju novčana sretstva, mora se proceniti i utvrditi u vidu »apora«. Uložena imovina rashoduje se po računskim knjigama, a njena vrednost pokazuje se u računu izravnjanja Glavnog državnog knjigovodstva po nominalnoj vrednosti udela koji je država stekla svojim učešćem u dotičnom preduzeću.

(³) Akcije, udeonice i ostala odgovarajuća zakonska dokazna sretstva kojima se dokazuje učešće države u ovim preduzećima moraju se čuvati u Glavnoj državnoj blagajni, koja će voditi staranje o njima. Od ovoga se izuzimaju samostalne državne ustanove, koje ove hartije od vrednosti zadržavaju kod sebe i pokazuju kao svoju aktivu.

(⁴) Kreditiranje privrednih preduzeća iz državnih sretstava ili davanje jemstva za njih može se odobriti samo ako su u pitanju opšti interesi i ako je naplata odnosno datu jemstvo obezbedeno. Za donošenje odluke u ovim slučajevima važe odredbe stava 1.

§ 213

Prema privrednim preduzećima iz § 212 stav 1, a u kojima država učestvuje, maukom vidu sa najmanje 75%, ministar finansija ima pravo povremene kontrole.

GLAVA V — SAMOSTALNE DRŽAVNE USTANOVE

§ 214

(¹) Samostalne državne ustanove osnivaju se u cilju celishodnog iskorišćavanja državne imovine, državnih povlastica i monopolja; ili u cilju organizacije novčanog prometa, narodne štednje, narodnog kredita i novih privrednih grana; ili u cilju zadovoljenja opštih kulturnih, zdravstvenih i socijalnih potreba.

(²) Za osnivanje ustanova iz prethodnog stava potrebno je donošenje zakona odnosno zakonskog ovlašćenja.

§ 215

(¹) Samostalne državne ustanove podmiruju svoje rashode iz sopstvenih prihoda, a višak svojih prihoda predaju Ministarstvu finansija.

(²) Samostalne državne ustanove imaju svoju posebnu računovodstvenu i blagajničku službu.

(³) Izuzetno od § 5 ove uredbe i Zakona o glavnoj kontroli ne podleži prethodnoj (preventivnoj) kontroli organa Glavne kontrole računovodstvena i blagajnička služba onih samostalnih državnih ustanova koje imaju svoj upravni odbor. Glavna kontrola vrši samo naknadan pregled njihovih godišnjih završnih računa.

(⁴) Ne smatraju se samostalnim državnim ustanovama preduzeća pomenuta u § 212.

§ 216

(¹) Ministar u čiji resor spada odnosna samostalna državna ustanova vrhovni je upravljač ustanove.

(²) Uprava u pojedinim samostalnim državnim ustanovama može biti poverena i upravnom odboru od 3 do 9 članova. Starešina ustanove je po svom položaju član upravnog odbora.

(³) Starešina odnosno upravni odbor ustanove neposredno je podređen resornom ministru kao vrhovnom upravljaču.

§ 217

(¹) Delokrug rada i način upravljanja svake samostalne državne ustanove određuju se uredbom, koju propisuje Mi-

nistarški savet na predlog resornog ministra a po prethodnom saslušanju ministra finansijsa,

(²) Uredbom iz prethodnog stava ne mogu se preneti na pomoćne upravljače:

1) donošenje uredaba, pravilnika i propisa sa opštim važenjem, i

2) vrhovni nadzor nad poslovanjem ustanove.

§ 218

(¹) Članovi upravnog odbora odgovorni su za svoje odluke, predloge i mišljenja. Oni se ne mogu uzdržati od glasanja, odnosno od učestvovanja u donošenju odluka, predloga ili mišljenja, a svoje osustvo moraju opravdati.

(²) Članovi upravnog odbora odgovaraju solidarno za štetu koja bi nastala po državi u vršenju njihove dužnosti. Ovu odgovornost ne snosi onaj član upravnog odbora koji je pismeno izdvojio svoje mišljenje i glasao protiv dotične odluke ili predloga ili opravdao osustvo od učestvovanja u donošenju odluke.

(³) Članovima upravnog odbora pripada za njihov rad nagrada. Vrstu i visinu nagrade određuje resorni ministar u sporazumu sa ministrom finansijsa.

§ 219

(¹) Za svaku odluku ministra kao vrhovnog upravljača samostalne državne ustanove potreban je predlog ili mišljenje upravnog odbora, odnosno starešine ustanove gde upravni odbor ne postoji.

(²) Ukoliko ministar u svojoj odluci otstupi od predloga ili mišljenja, članovi upravnog odbora odnosno starešina ustanove oslobođeni su odgovornosti.

§ 220

(¹) Prema potrebi može se uredbom o organizaciji (^{§ 217}) predvideti i nadzorni odbor za kontrolu računskog i knjigovodstvenog poslovanja.

(²) Nadzorni odbor se sastoji od 3 do 5 članova koje postavlja ministar kao vrhovni upravljač ustanove.

(³) O utvrđenim nepravilnostima nadzorni odbor izvestava upravni odbor i ministra kao vrhovnog upravljača.

(⁴) Gde postoji nadzorni odbor, članovi upravnog odbora, izuzev starešine ustanove, oslobođeni su dužnosti vršenja računske i knjigovodstvene kontrole nad ustanovom.

(⁵) U pogledu odgovornosti i nagrade članova nadzornog odbora važe odredbe § 218.

§ 221

(¹) Poslovna godina samostalnih državnih ustanova poklapa se sa budžetskom godinom (^{§ 8}).

(²) Za otstupanje od odredbe prethodnog stava potrebna je odluka Ministarskog saveta doneta na predlog resornog ministra a po saslušanju ministra finansijsa.

§ 222

(¹) U svom poslovanju samostalne državne ustanove moraju se rukovoditi načelima privrednog gazdovanja: da iz svojih prihoda pokrivaju sve svoje rashode i amortizuju uložene imovinske objekte, obnavljajući ih i održavajući ih u stanju sposobnom za eksploraciju, i da preko toga još daju državi čistu dobit srazmernu povlasticama i obimu preduzeća. Ukoliko bi se prema prirodi posla ili ukazanoj potrebi moralо otstupiti od ovih načela potrebna je prethodna saglasnost ministra finansijsa.

(²) U slučaju da samostalne državne ustanove vrše za pojedina državna nadleštva ili za druge samostalne državne ustanove isporuke, radove ili ostale usluge, imaju pravo na odgovarajuću naknadu. Ova naknada određuje se neposrednom pogodbom administrativnim putem (^{§ 129 stav 4}), a ako se ne postigne sporazum odlučuje Ministarski savet.

(³) Samostalne državne ustanove moraju snositi sve državne dažbine ukoliko zakonskim propisima nisu od tega oslobođene.

§ 223

(¹) Državni imovinski objekti koji su ustupljeni samostalnim državnim ustanovama na stalno iskorišćenje i koji su osnova njihovog rada, sačinjavaju njihovu osnovnu glavnicu, a gotovina, potrošni materijal, roba za prodaju, sirovine i poluprerađevine pretstavljaju njihovu obrtnu glavnicu.

(²) Osnovna i obrtna glavnica, ukoliko nisu nabavljene tudim sretstvima zajedno sa fondovima sačinjavaju sopstvena sretstva samostalnih državnih ustanova, koja pripadaju državi i pretstavljaju imovinsku vrednost ustanove za državu.

(³) Samostalne državne ustanove koje su prema svojim specijalnim propisima imale do sada drukčiju podelu svoje imovine od one predviđene u stavu 1 mogu zadržati takvu podelu i posle stupanja na snagu ove uredbe, o čemu odlučuje resorni ministar u saglasnosti sa ministrom finansija.

(⁴) Izuzetno od odredaba stava 1 i 2 mogu pojedine samostalne državne ustanove vršiti podelu svoje imovine i pokazivati je u računskim knjigama na način koji propiše resorni ministar u saglasnosti sa ministrom finansija.

§ 224

(¹) Ministar finansija može u slučaju potrebe dati samostalnim državnim ustanovama privremene pozajmice iz državne gotovine uz kamatu koju on utvrduje. Isto tako mogu ove ustanove po prethodnom odobrenju ministra finansija zaključivati kratkoročne pozajmice i neposredno na novčanom tržištu.

(²) Sretstva za investicije kao i sretstva za povećanje obrtne glavnice mogu samostalne državne ustanove pribaviti državnim kreditnim operacijama ili neposrednim zaduženjem na novčanom tržištu. O takvim zaduženjima odlučuje Ministarski savet po predlogu koji podnosi resorni ministar u sporazumu sa ministrom finansija.

§ 225

Samostalne državne ustanove mogu za pozajmice iz § 224 založiti i teretiti svoju imovinu i to za pozajmice iz stava 1 po prethodnom sporazumu sa ministrom finansija, a za pozajmice iz stava 2 po odobrenju Ministarskog saveta.

§ 226

Samostalne državne ustanove koje primaju dotaciju pokrívaju svoje rashode prvenstveno sopstvenim prihodima, a samo ukoliko im ovi nedostaju mogu koristiti dotaciju.

§ 227

(¹) Poslovanje samostalnih državnih ustanova mora se vršiti po utvrđenom planu gazdovanja, koji je osnov za izradu njihovog godišnjeg predračuna rashoda i prihoda.

(²) O svom poslovanju samostalne državne ustanove vode računske knjige po načelima dvojnog knjigovodstva na način da mogu u svako doba utvrditi stanje svoje imovine i kretanje svojih rashoda i prihoda.

§ 228

(¹) Predračuni rashoda i prihoda samostalnih državnih ustanova ulaze u sastav državnog budžeta (§ 7 stav 3 i § 15).

(²) Izuzetno od prethodnog stava može ministar finansija, po odobrenju Ministarskog saveta, izvršiti tehničku podelu državnog predračuna na taj način:

1) što će predračune rashoda i prihoda samostalnih državnih ustanova pokazati odvojeno od predračuna rashoda i prihoda državne administracije; ili

2) što će predračune rashoda i prihoda pojedinih samostalnih državnih ustanova pokazati kao nezavisne priloge uz predračun rashoda i prihoda državne administracije, a u predračunu nadležnih ministarstava pokazati samo krajnji rezultat predračuna dotične ustanove (višak prihoda odnosno višak rashoda); ili

3) što će u predračunima nadležnih ministarstava pokazati samo višak prihoda nad rashodima, odnosno višak rashoda nad prihodima tih istih samostalnih državnih ustanova.

§ 229

(¹) Samostalne državne ustanove prilikom obrazovanja svoje osnovne i obrtne glavnice kao i na zaključku svake poslovne godine, pristupaju popisu i proceni (inventarisanju) svoje imovine.

(²) Prilikom procene svoje imovine moraju se samostalne državne ustanove držati sledećih načela:

1) osnovna aktiva procenjuje se pri utvrđivanju osnovne glavnice po svojoj prometnoj vrednosti a posle toga postupa se sa njom po § 230;

2) obrtna aktiva procenjuje se i to:

a) gotovina — po nominalnoj vrednosti, a strane valute po njihovom prosečnom kursu u poslednjem mesecu poslovne godine;

b) potrošni materijal i zalihe sirovina — najviše po nabavnoj ceni, uvezši u obzir troškove dovoza i smeštanja;

v) zalihe proizvoda (poluprerađevine i gotova roba) — po ceni proizvodnje ako je niža od tržišne, inače najviše po tržišnoj ceni;

g) hartije od vrednosti obračunavaju se po prosečnom kursu u poslednjem mesecu poslovne godine kod ustanova kojima služe kao predmet poslovanja, a kod ostalih najviše po nabavnoj ceni, i

d) sigurna potraživanja pokazuju se u punoj vrednosti, dubiozna u verovatnoj vrednosti, a nenačinljiva otpisuju se u celosti vodeći o njima i dalje evidenciju u smislu § 208 stav 2;

3) pasivu sačinjavaju sopstvena sretstva, (osnovna i obrtna glavnica i fondovi), pozajmice, dugovi i neizvršene obaveze, koje se pokazuju prema stvarnom stanju po odnosnim računima na dan zaključenja poslovne godine.

§.230

(1) Redovno smanjenje vrednosti imovinskih objekata samostalne državne ustanove vrše redovnim godišnjim otpisima, a vanredne štete i gubitke u imovinskim objektima izravnjavaju vanrednim otpisima.

(2) Resorni ministar u sporazumu sa ministrom finansija, izdaje uputstva o načinu izračunavanja redovnih godišnjih otpisa i donosi rešenje o vanrednim otpisima.

(3) Iznosom redovnih i vanrednih otpisa smanjuje se osnovna glavnica samostalnih državnih ustanova.

(4) Koja su potraživanja dubiozna i u kom se iznosu imaju učinjiti prilikom njihove procene, odlučuje ministar kao vrhovni upravljač na predlog uprave odnosno starešine ustanove prema verovatnoj mogućnosti njihove naplate, uvezvi u obzir i vrednost obezbeđenja. Na isti način utvrđuje se i nenačinljivost potraživanja, a njihov otpis može se izuzetno od § 208 stav 2 izvršiti i pre završetka izvršenog postupka.

(5) Izvršeni redovni otpisi moraju se uneti u predračun rashoda za narednu budžetsku godinu kao redovni materijalni rashodi i na teret ovih dotiraju se fond za obnovu imovine. Vanredni otpisi dotiraju se na isti način iz rezervnog fonda, a ako ovoga nema moraju se uneti u predračun rashoda kao neredovni rashodi i na teret ovih dotirati fond za obnovu imovine.

(6) Sretstva fonda za obnovu imovine služe za obnavljanje imovinskih predmeta samostalnih državnih ustanova i troše se na osnovu odobrenog plana gazdovanja po istim načelima koja važe za vršenje ostalih materijalnih rashoda.

(7) U slučaju velikih šteta ili gubitaka mogu se otpisi, po odobrenju Ministarskog saveta, a po sporazumnoj predlogu resornog ministra i ministra finansija, podeliti i na više poslovnih godina i tada se ima postupiti shodno odredbi § 27.

§231

Posle izvršenih otpisa i dotacija fondovima samostalne državne ustanove sastavljaju godišnji račun gubitka i dobitka i račun izravnjanja.

§ 232

(1) U računu gubitka i dobitka moraju se pokazati:

1) opšti rashodi ustanove, koji sadrže prinadležnosti osoblja i sve upravne troškove;

2) proizvodni, režiski i ostali troškovi učinjeni za ostvarenje prihoda, grupisani prema vrstama prihoda sa kojima su u vezi;

3) prihodi grupisani po vrstama, i

4) razlika između rashoda i prihoda, koja pretstavlja dobitak ili gubitak ustanove.

(2) Sem računa gubitka i dobitka samostalne državne ustanove sastavljaju i račun izvršenih rashoda i ostvarenih prihoda po predračunu shodno odredbi § 88 stav 1, koji je sastavni deo državnog završnog računa.

§ 233

(1) U računu izravnjanja mora se pokazati celokupna aktiva i celokupna pasiva ustanove.

(2) Aktivu sačinjava sva imovina na dan zaključka poslovne godine, sa ovom podelom:

1) gotovina i vrednosti u kasama;

2) potraživanja — po tekućim računima;

3) sirovine, materijal i poluprerađevine;

4) gotova roba — prerađevine;

5) vrednost i sretstva raznih fondova;

6) nepokretna i pokretna inventarska imovina (nepokretnosti, postrojenja, instalacije i ostali inventarski predmeti);

7) depoziti, i

8) računska aktiva (prelazna knjiženja, rashodi plaćeni za narednu godinu i prihodi iz tekuće godine za naplatu u narednoj godini).

(3) Pasivu sačinjavaju uložena glavnica, fondovi i dugovi, sa ovom podelom:

1) osnovna glavnica;

2) obrtna glavnica;

3) fondovi (posebno svaki fond);

4) dugovi (tuda sretstva);

5) depoziti (kao dugovanje polagačima istih), i

6) računska pasiva (prelazna knjiženja, nepodmirene obaveze tekuće godine i prihodi naplaćeni za račun na redne godine).

§ 234

Za priznanja i ravnjanja u spornim pitanjima važe i za samostalne državne ustanove odredbe Zakona o državnom pravobranioštvu.

§ 235

(¹) Prema prirodi svoga poslovanja samostalne državne ustanove mogu osnivati razne fondove. Svrha i način osnivanja svakog fonda mora se jasno odrediti organizacionom uredbom. Za istu svrhu može postojati samo jedan fond.

(²) Samostalne državne ustanove sa privrednim ciljevima obavezne su osnovati ove fondove:

1) rezervni fond, kome se dotiraju određeni postotci od čiste dobiti, a koji služi za pokriće poslovnih gubitaka i za otpis dubioznih i nenaplativih potraživanja;

2) fond za obnovu imovine, kome se vrše dotacije po § 230 stav 5, a sretstva fonda upotrebljavaju po § 230 stav 6, i

3) fond za osiguranje protiv požara i drugih šteta, koje se dotiraju određeni postotci od čiste dobiti, a koji služi za pokriće šteta od požara kao i drugih oštećenja imovine.

(³) Osnivanje fondova koji nisu predviđeni ovom i organizacionom uredbom odobrava na predlog uprave nadležni ministar u sporazumu sa ministrom finansija.

(⁴) Ako deo čiste dobiti koji se dotira pojedinim fondovima nije predviđen zakonom ili organizacionom uredbom, utvrđivače ga na predlog uprave resorni ministar u sporazumu sa ministrom finansija za svaku poslovnu godinu.

§ 236

(¹) Samostalne državne ustanove vrše nabavke potrošnog materijala, sirovina i poluprerađevina na račun svoje obrtne glavnice iz njenih raspoloživih sretstava, a kao pretračunski rashod pokazuju vrednosti samo utrošenih količina materijala, sirovina i poluprerađevina.

(²) Nabavka materijala na račun obrtne glavnice vrši se nezavisno od predračunom rashodovanih vrednosti utrošenog materijala, sirovina i poluprerađevina no s tim, da vrednost materijala krajem poslovne godine ne sme prekoračiti ukupni iznos obrtne glavnice.

GLAVA VI — KONTROLNA SLUŽBA

§ 237

Kontrolnu službu u smislu § 1 tačka 6 ove uredbe vrše:

1) računovodstva pri državnim nadleštvinama i samostalnim državnim ustanovama;

2) nadležni naredbodavci, odnosno upravljači;

3) finansijski direktori, odnosno starešine nadleštava koja imaju delokrug finansijskih direkcija, i

4) ministar finansija.

§ 238

(¹) Stalnu računsку kontrolu nad izvršenjem ove uredbe vrše računovodstva pri nadleštvinama, banskim upravama i samostalnim državnim ustanovama, a računska kontrola nad radom računovodstava vrši Ministarstvo finansija.

(²) Računska kontrola obuhvata pregled i ispitivanje dokumenata, računskih knjiga, obračuna i izveštaja koji se podnose računovodstvima, odnosno koje računovodstva podnose Ministarstvu finansija prema pravilnicima, uputstvima i naređenjima ministra finansija.

§ 239

(¹) O neurednostima i nepravilnostima koje se utvrde računskom kontrolom iz prethodnog paragrafa nadležna računovodstva sastavljaju primedbe i upućuju ih odgovornim organima na izvršenje.

(²) Rok za postupak po primedbama ne može biti kraći od 8 dana niti duži od mesec dana. O produženju ovog roka odlučuje starešina nadleštva odnosno samostalne državne ustanove čije je računovodstvo učinilo primedbe. Isti starešina nadležan je i da odbaci ili uvaži pravdanje odgovornog organa.

(³) Protiv odluka iz prethodnog stava ima mesta žalbi ministru finansija u roku od 15 dana.

(⁴) Ako odgovorni organi prema primedbama nadležnog računovodstva ne izvrši u određenom roku naredene ispravke ili ne odgovori na stavljenе primedbe, snosiće troškove organa koji bude upućen na lice mesta radi svršavanja tih poslova.

(⁵) Ako se računskom kontrolom utvrdi šteta za državu nadležno računovodstvo je dužno da protiv odgovornog organa podnese tužbu Glavnoj kontroli.

§ 240

(1) Neposrednu kontrolu nad rukovaocima državnom imovinom i imovinom državnih fondova i zaklada vrši nadležni naredbodavac odnosno neposredni upravljač redovnim i vanrednim pregledima stanja blagajne i drugih imovinskih predmeta.

(2) Redovni pregled blagajne po prethodnom stavu mora se vršiti na svršetku svakog meseca, a vanredni kad god to nadležni naredbodavac odnosno neposredni upravljač nađe za potrebno, no najmanje jedanput godišnje.

(3) Redovni pregled imovinskih predmeta mora se vršiti na svršetku svakog perioda za koji se zaključuje državni završni račun, a vanredni kad god to nadležni naredbodavac odnosno neposredni upravljač nađe za potrebno, no najmanje jedanput godišnje.

(4) Nadležne naredbodavce odnosno neposredne upravljače mogu u vršenju pregleda zastupati njihovi zamenici ili organi za to određeni.

(5) Nadležni naredbodavci i neposredni upravljači odnosno njihovi zamenici ili određeni organi, koji su vršili redovne preglede blagajna ili imovinskih predmeta, odgovaraju državi za štetu koja nije bila na vreme otkrivena usled nesavesno izvršenog pregleda.

(6) Nadležni naredbodavci i neposredni upravljači odnosno njihovi zamenici odgovaraju isto tako i za štetu neblagovremeno otkrivenu usled nevršenja redovnih pregleda.

(7) Pregledi i kontrola kod vojske i mornarice vrše se po odredbama Zakona o administraciji vojske i mornarice.

§ 241

Direktori finansijskih direkcija i starešine nadleštava koja imaju delokrug finansijskih direkcija imaju prava određivanja organa za pregled njima područnih nadleštava i ustanova. Određeni organi imaju sva prava i dužnosti organa koje određuje ministar finansija, a direktori i starešine imaju prava i dužnosti iz § 244 stav 3 i 5.

§ 242

(1) Ministar finansija vrši kontrolu nad radom svih državnih nadleštava, samostalnih državnih ustanova i državnih fondova i zaklada nezavisno od kontrole koju vrše pojedini nadležni naredbodavci i drugi organi po odredbama ove uredbe. Ovoj kontroli podleže i one samoupravne i privatne ustanove koje država materijalno pomaže.

(2) Kontrolu iz prethodnog stava ministar finansija vrši preko svojih izaslanika kojima on, ili organ koga on ovlasti, izdaje potrebno punomoćije.

§ 243

(1) Izaslanik ministra finansija određen za pregled ima se sa svojim punomoćjem prijaviti starešini nadleštva ili ustanovi, za čiji je pregled određen, a ovaj je dužan da mu stavi na raspoloženje dokumenta i knjige koje bude tražio, kao i da mu pruži sva potrebna objašnjenja.

(2) Opunomoćeni izaslanik ministra finansija ne sme u svom radu prekoračiti dato mu punomoćije.

§ 244

(1) Izaslanik ministra finansija određen za pregled mora svoj put i povereni mu zadatak čuvati u tajnosti i određenu dužnost najsavesnije izvršiti. Za povredu tajnosti izaslanik odgovara disciplinski kao i materijalno ako usled toga nastane šteta za državu.

(2) Ako izaslanik prilikom pregleda utvrdi manjak u novcu ili materijalu ili ma koju drugu štetu po državu, pozivaće odgovorna lica da štetu naknade i odrediti im rok u kome to imaju učiniti. Ovaj rok ne može biti duži od 5 dana.

(3) U slučaju da odgovorna lica u određenom im roku ne postupe po izaslanikovom zahtevu, izaslanik će doneti odluku o obezbeđenju utvrdenog državnog potraživanja i dostaviti je nadležnoj upravnoj vlasti, ako je u pitanju obezbeđenje na prinadležnostima. Po odluci izaslanika mora nadležna vlast najhitnije postupiti. Istovremeno izaslanik je dužan dostaviti ovu odluku i odgovornim licima, koja se protiv nje mogu žaliti ministru finansija u roku od 15 dana. Izjavljena žalba ne sprečava izvršenje odluke o obezbeđenju.

(4) Ako je u pitanju obezbeđenje štete na ostaloj imovini odgovornih lica, izaslanik će to obezbeđenje tražiti od nadležnog redovnog suda. Sudovi kod kojih izaslanici ministra finansija zatraže obezbeđenje štete na imovini odgovornih lica smatraće takve zahteve kao hitne i odmah ih uzimati u postupak i za njih je obavezno računsko stanje onako kako su ga izaslanici utvrdili.

(5) Po svršenom poslu izaslanik podnosi ministru finansija izveštaj o svome radu sa svojim primedbama o svima nepravilnostima koje je pregledom utvrdio. Na osnovu ovog

izveštaja ministar finansija donosi odluku o daljem postupku. Ako ministar finansija odobri postupak izaslanika u pogledu stavljenog odnosno traženog obezbeđenja, podneće u roku od tri meseca od stavljenog odnosno traženog obezbeđenja prijavu Glavnoj kontroli radi donošenja odluke o naknadi štete pričinjene državi.

(6) Ako izaslanik prilikom pregleda nade da pored štete postoji i krivična radnja, podneće krivičnu prijavu po odredbama Zakona o sudskom krivičnom postupku. Sud će po podnetoj prijavi raspraviti samo pitanje krivične odgovornosti, a u pogledu materijalne odgovornosti važe odredbe prethodnih stavova.

§ 245

(1) Izaslanik ministra finansija, u slučaju utvrđene štete po državnu imovinu, doneće odluku o udaljenju od dužnosti blagajnika odnosno rukovaoca.

(2) Odluku o udaljenju dostavlja izaslanik udaljenom službeniku i njegovom starešini, koji će odrediti drugo lice kome će se predati dužnost udaljenog službenika.

(3) Protiv odluke izaslanika može udaljeni službenik podneti žalbu ministru finansija u roku od 15 dana. Protiv odluke ministra finansija nema mesta tužbi Državnom savetu.

(4) Službeniku udaljenom od dužnosti obustavlja se počev od prvog narednog meseca od dana odluke o udaljenju radi obezbeđenja (§ 244 stav 3) polovina čistih prinadležnosti, koja se u slučaju osude računa u naknadu štete državi.

§ 246

Kontrolna služba u smislu odredaba ove glave vrši se nezavisno od kontrole koju obavlja Glavna kontrola po Zakonu o glavnoj kontroli.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

§ 247

Dok ne bude izvršena sistematizacija mesta i zvanja, u ličnim rashodima pokazaće se zvanje državnih službenika i broj mesta u tim zvanjima prema stvarnoj potrebi.

§ 248

(1) Ministarski savet će na predlog ministra finansija doneti rešenje o tome, koje se od postojećih državnih usta-

nova imaju smatrati kao samostalne državne ustanove u smislu ove uredbe.

(2) Dok se ne donesu uredbe iz § 217 za pojedine samostalne državne ustanove važiće dosadašnji organizacioni propisi.

§ 249

(1) Stanje i vrednost javnih dobara, imovine državne uprave i one bez naročitog opredelenja, u smislu § 85 stav 1 i § 190 popisaće se i uvesti u računске knjige najdalje u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ove uredbe. Ovo važi i za samostalne državne ustanove i državne fondove i zaklade.

(2) Samostalne državne ustanove, koje već pokazuju stanje i vrednost svojih imovinskih objekata u računu izravnjanja, saobraziće popis i pokazivanje vrednosti svoje imovine odredbama ove uredbe najdalje u roku od godine dana od dana njenog stupanja na snagu.

§ 250

Do isteka rokova po prethodnom paragrafu državni izvršni račun se sastoji samo iz računa po § 87 tačka 1, 2 i 3.

§ 251

Ugovori i pogodbe zaključeni pre stupanja na snagu ove uredbe ostaju i dalje na snazi, a za njihovu izmenu važe odredbe ove uredbe.

§ 252

(1) Stupanjem na snagu ove uredbe prestaje važiti Zakon o državnom računovodstvu od 6 marta 1910 godine sa svima njegovim izmenama i dopunama, kao i sve ostale odredbe koje su u suprotnosti sa propisima ove uredbe. Jednovremeno se ukida i Zakon o državnom računovodstvu od 15 jula 1934 godine.

(2) Izuzetno od prethodnog stava ostaju i dalje na snazi: odredbe Zakona o administraciji vojske i mornarice ukoliko se odnose na snabdevanje vojske i mornarice za vreme mobilnog i ratnog stanja; Uredba sa zakonskom snagom o izvođenju radova na utvrđivanju M.s.br. 1080 od 7 septembra 1939; Uredba o izuzetnim vojnim nabavkama M.s.br. 1174 od 27 septembra 1939 i Uredba o nabavkama vazdu-

hoplovnog i ostalog ratnog materijala izuzetno od odredaba Zakona o državnom računovodstvu M.s.br. 310 od 7 marta 1940 godine. Kada će prestati važnost ovih uredaba odrediće Ministarski savet po predlogu ministra finansija u sporazumu sa ministrom vojske i mornarice.

§ 253

Bliža uputstva kao i pravilnike za izvršenje ove Uredbe propisaće ministar finansija.

§ 254

(1) Vreme od 1 aprila do 31 decembra 1941 godine čini zaseban budžetski period, za koji važe odredbe ove uredbe.

(2) U pogledu izrade i izvršenja budžeta Ministarski savet može na predlog ministra finansija za budžetski period iz prethodnog stava odobriti postupak po dosadašnjim propisima.

§ 255

Ova uredba stupa na snagu 1 aprila 1941 godine izuzev odredaba iz § 228 stav 2, § 248 i § 254 stav 2, koje stupaju na snagu danom obnarodovanja u „Službenim novinama“.

*

(M.s.br. 316 od 7 marta 1941 godine — Službene Novine br. 55—XXVII od 10 marta 1941 godine).

Juv. br.
38862

ISPRAVKE

U pojedinim primercima Uredbe treba ispraviti sledeće greške:

Na str. 18 — § 60 pod (2) umesto »...prikljuju državne **rashode**...«, treba da stoji: »...prikljuju državne **prihode**...«

Na str. 19 — § 65 poslednji red ispred brojeva 93 i 94 treba da stoji: »**ss**«.

Na str. 23 — § 77 pod (6) pretposlednji red stoji: »za izvršenje **rashoda**«, a treba »za izvršene **rashode**«.

Na str. 29 — Ispred § 95 stoji: »V) Blagajnička služba«, a treba »B) Blagajnička služba«.

Na str. 43 — § 137 pod 2) poslednji red, poslednja reč stoji: »po-moćnika«, a treba: »punomoćnika«.

Na str. 44.— § 141 pod 6) poslednji red stoji: »...sposobnost za zaključenje ugovora van stečaja; i...«, a treba da stoji: »...sposobnost za zaključenje ugovora ili su pod stečajem ili su tražili ravnanje van stečaja; i...«

»FIN«

IZDAVAČKO PREDUZEĆE ZA
FINANSIJSKU SLUŽBU,
ZAKONODAVSTVO I NAUKU

BEOGRAD — AVALSKA UL. 6/I
RAČUN POŠT. ŠTEDIONICE 61-080

Jedino i prvo preduzeće ove vrste u našoj državi

SOPSTVENA IZDANJA: svih finansijskih zakona uredaba, Pravilnika i njihovih komentara, stručnih radova, udžbenika iz nauke o finansijama it.d., it.d.
raznih obrazaca, formulara za fin. službu i administraciju.

PRIMA PORUČBINE: za sva domaća i strana izdanja, knjige i časopise, iz oblasti fin. zakonodavstva i nauke **po režijskim cenama** i najpovoljnijim uslovima.

PRIMA ZA ŠTAMPU
I OTKUPLJUJE: sve stručne radove iz oblasti fin. zakonodavstva i fin. nauke **pod najpovoljnijim uslovima.**

FINANSIJSKIM
ČINOVNICIMA omogućuje nabavku stručnih knjiga i raznih priručnika **bez povećanja cena!**